

Kurjer Łódzki

Numer pojedynczy gr. 20

Redakcja: ul. Zawadzka Nr. 1. Administracja: ul. Piotrkowska Nr. 11. Ekspedycja: ul. Piotrkowska Nr. 11.
Telefon: Redakcji Nr. 38-28 i 228. Administracji Nr. 229 (połączenia własne z redakcją). Skrzynka pocztowa 132.
Redakcja otwarta dla interesantów tylko od godz. 2 do 5 po poł. Redaktor lub jego zastępca przyjmuje od godz. 3 do 4 po poł. Dyrektor Wydawnictwa przyjmuje od godz. 12-2 po poł.
Administracja czynna od godz. 9 rano do godz. 7 po poł. bez przerwy.

Wychodzi codziennie o godzinie 5-ej rano.

Przeklęty posiew nienawiści i zaślepienia.

Krwawy obchód 1-go maja w Warszawie. 4-ch zabitych oraz kilkudziesięciu rannych padło ofiarą starcia między socjalistami i komunistami na placu Teatralnym. Rząd rozważa zakaz demonstracji w dniu 1-ym maja?

Warszawa, 1 maja. (Tel. wł.) — Święto robotnicze 1-go maja, dokumentowane w stolicy Polski corocznie wiecami na Placu Teatralnym i pochodami przez pryncypalne ulice, przybiera z każdym rokiem coraz ostrzejszą formę walki pomiędzy zmobilizowanymi na ten dzień szeregami zwolenników PPS a rywalizującymi o stan posiadania w masach robotniczych komunistami.

Głosy opinii publicznej, wykazując nie doręczność urządzania pochodów, w których zaangażowany, bezkrytyczny tłum wyśpiewuje stare hasła nienawiści i walki klasowej — nie odnosi skutku.

Dziś krwawe rozprawy powtórzyły się znowu tak samo, jak i lat poprzednich, w większych tylko rozmiarach.

Na Plac Teatralny na godz. 10 ściągnięty ze wszystkich dzielnic grupy robotników „pepesowskich” ze sztandarami i orkiestrami. Plac załało morze głów. Oka zało się, że na plac wyloczyły się również zmobilizowane grupy robotników komunistycznych z pos. Warskim na czele, które zajęły miejsca w kilku punktach, między innymi pod filarami gmachu Teatru Wielkiego, z uplanowanym zgórzy zamianem rozsadzenia uporządkowanych szeregów pepesowskich klinami komunistycznymi, jak również przeszkodzenia odbycia wiecu. Już o godz. 11 czuć było w tłumie zdenerwowanie, zwiększające się w miarę rozlegających się krzyków, gwizdów i protestów wzajemnych. To też z chwila, gdy zwarte grupy komunistyczne rozpoczęły akcje rozsadzania „klinami” szeregów pepesowskich — nastąpiła „wyładowna nie elektryczność”. Nad głowami tłumów w kilku naraz punktach krańcowych placu zaferowały łaski. Rozległy się krzyki i powstał tumult. Jednocześnie padły pierwsze strzały rewolwerowe.

Od tego momentu na Placu Teatralnym rozpoczęła się panika, która przybrała formy krwawej walki z chwila, gdy zmobilizowane bojówki zaczęły przetrząsać salwami.

Wrażenie, jak na placu boju. W ciągu kilku minut załamane tłumy wiecowników zniknęły z placu środkowego, pozostał natomiast na bruku ofiary strażaków. Nadbiegły ryczą oddziały policji pieszej i konnej, które zapobiegły dalszej walce.

Komuniści pierzchneli z placu, „pepesowcy” natomiast zaprowadzili ład w swoich szeregach i powoli wysunęli się grupami w pochód, który nosował się zupełnie już uporządkowany przez Krak. Przedmieście i Nowy Świat.

Na miejscu krwawego boju znalazły się karetki pogotowia ratunkowego, które opatrywały rannych i rozwoziły do szpitali.

„Wieczór Warszawski” notuje 8 zabitych oraz podaje nazwiska przeszło 200 rannych, w tym 60 osób ciężko rannych. Z pośród rannych dziewięć dziesiątych jest żywych.

OFICJALNE DONIESIENIE.

Warszawa, 1 maja. (PAT.) — Dziś około godziny 11 na Placu Teatralnym odbył się wiec socjalistyczny. Po rozpoczęciu wiecu grupa komunistów wdarła się w tłum. Wynikła bójka pomiędzy socjalistami a komunistami, a następnie rozpoczęła się obustronna strzelanina, przy czym komuniści strzelali pierwsi. W rezultacie strzelaniny i paniki, jaka wybuchła wśród zebranych, dwie osoby zostały zabite, dwie ciężko ranne, które następnie zmarły, kilkadziesiąt ciężko rannych, poturbowanych i pobitych kijami. Policja rozproszyła komunistów. Socjaliści sfornowali pochód, który przeszedł ulicami miasta. — Aresztowano szereg osób.

DŁACZEGO PADŁO TYLE OFIAR?

Warszawa, 1 maja. (Tel. wł.) — W czasie starcia bundowców, jak utrzymują naoczni świadkowie, chcieli połączyć się z socjalistami. To jednak było źle zrozumiane przez PPS, która sadziła, iż są to komuniści i milicja dała salwę w stronę zbliżających się bundowców. Powstała szalona panika, a niekiedy tłumy wzajemnie się trątały, niszcząc trawniki i urządzenia na Placu Teatralnym.

WRAŻENIE W RZADZIE.

Warszawa, 1 maja. (Tel. wł.) — W kołach rządowych wiadomość o wypadkach, które miały miejsce w dniu dzisiejszym, wywołała duże poruszenie. Podnosyły się

głosy, czy nie należy wogóle pójść śladem Francji i zabronić zupełnie demonstracji w dniu 1-ym maja.

PIERWSZY MAJA W KRAJU.

Warszawa, 1 maja. (Tel. wł.) — Według doniesień przebieg manifestacji pierwszomajowych był w całym kraju zupełnie spokojny, nie dając prawie nigdzie okazji do interwencji władz bezpieczeństwa. Jedynie w Zduńskiej Woli policja interweniowała wskutek awantury, jaka wynika między socjalistami i komunistami, którzy się wdarli do pochodu socjalistycznego. Ofiar nie było.

W POZNANIU.

Poznań, 1 maja. (A. W.) — Obchód 1-majowy miał tutaj przebieg najzupełniej spokojny. Ruch był niemal zupełnie normalny. Wszystkie przedsięwzięcia były czyste.

O godzinie 5-ej zorganizowano pochód z inicjatywy PPS-lewicy, który był nieliczny.

WE LWOWIE.

Lwów, 1 maja. (A. W.) — Przebieg dzisiejszych uroczystości 1-majowych był zupełnie spokojny. Na placu Gosiewskiego zebrała się grupa około 400 komunistów, którzy zostali rozproszeni przez policję.

NA ŚLASKU.

Katowice, 1 maja. (A. W.) — W dniu dzisiejszym w kopalniach i hutach nie stawiono się do pracy w związku ze świętem robotniczym około 20 procent robotników. W zakładach przemysłowych cieszyńskiej części województwa śląskiego procent ten był nieco wyższy.

W Katowicach organizacje socjalistyczne, chcąc uniknąć starć z komunistami, zorganizowały obchody 1-majowe w zamkniętych lokalach, po chodów nie organizując.

W Królewskiej Hucie, gdzie również obchody odbyły się w zamkniętych lokalach, komuniści wtargnęli do Domu Ludowego podczas akademii

1-majowej, rozwiesili sztandar i usłowoili wzniesić zameł, wznosząc znane okrzyki antypaństwowe. Sztandar został przez policję skonfiskowany, komuniści wyproszeni za drzwi, zaś kilku osobników, stawiających silny opór znalazło opiekę w areszcie.

W SOSNOWCU.

Sosnowiec, 1 maja. (Tel. wł.) — W Sosnowcu członkowie PPS nie brali udziału w demonstracji, ograniczając się do zebrań zamkniętych, natomiast demonstrację urządzili komuniści, którym zależano na doprowadzeniu do starcia z policją. Podczas starcia jeden komuniista został zabity, a trzech postrzelonych rannych.

W KRAKOWIE.

Kraków, 1 maja. (PAT.) — Dzień pierwszy maja minął tu spokojnie. O godz. 10 rano parotysięczny tłum robotniczy zebrał się na Rynku Kleparskim. Po wystąpieniu przemówień posła dr. Dąbrowskiego i Englisha zebrani udali się w pochodzie ulicami miasta na Stary Rynek pod pomnik Adama Mickiewicza, gdzie wygłoszonych zostało kilka okolicznościowych przemówień. Następnie pochód się rozwiązał.

PIERWSZY MAJA ZAGRANICĄ.

Moskwa, 1 maja. (PAT.) — Agencja Tass donosi: Święto 1 maja rozpoczęło się w Moskwie paradą wojskową na Placu Czerwonym. Defiladę przemawiał komisarz ludowy Woroszyłow. Obecni byli członkowie rządu oraz korpusu dyplomatycznego. Wieczorem odbyła się manifestacja. Ulicami miasta przeciągnął pochód z pionacami pochodniami.

Paryż, 1 maja. (PAT.) — Agencja Havasa donosi, że kolej podziemna w Paryżu funkcjonowała normalnie. Z ogólnej liczby pracowników, zatrudnionych przy innych środkach komunikacyjnych, 15 tysięcy — nie pracowało 7 tysięcy. Nie pracowali robotnicy budowlani i stolarscy. Policja aresztowała 84 osoby, które namawiały do porzucenia pracy. W całym kraju panował dziś spokój.

Dziś władca Afganów opuszcza stolicę Polski i udaje się w drogę do Moskwy.

Dłuższa konferencja króla Amanullaha z marsz. Piłsudskim.

Warszawa, 1 maja. (Tel. wł.) — Jego Królewska Mość król Amanullah, po wczorajszych uroczystościach, które przeciągnęły się do późnej nocy, spał do godz. 11 przed południem.

O godz. 11 rano zameldował się u króla jego wiceminister spraw zagranicznych oraz p. Rajnold Przeździecki w otoczeniu adiutantów oficerów polskich przydzielonych do świty królewskiej.

Przed pałacem rady ministrów zgromadził się tłum ciekawych, oczekujących ukazania się pary królewskiej.

Para królewska z balkonu swoich apartamentów przypatrywała się ruchowi ulicznemu na Krakowskim Przedmieściu.

W dniu dzisiejszym wartę honorową pełnili podchorążowie szkoły oficerskiej inżynierji i saperów.

KONFERENCJA Z MARSZ. PIŁSUDSKIM.

Warszawa, 1 maja. (Tel. wł.) — Dziś o godzinie 17 min. 45 król Amanullah w towarzystwie p. Prezydenta Rzplitej i gen. Sosnkowskiego udał się do gmachu

generalnego inspektoratu sił zbrojnych, gdzie złożył wizytę marszałkowi Piłsudskiemu. Rozmowa trwała 45 minut.

Odjazd dostojnych gości z Warszawy do Moskwy ustalony został na jutro o godz. 9 rano z dworca Głównego. Do granicy sowieckiej towarzyszyć będą królewskiej parze gen. Sosnkowski i pułk. Wieniawa-Długoszowski oraz przydzieleni do świty oficerowie i urzędnicy M. S. Z.

ORŁY państwowe
— oraz —
Portrety Prezydenta Ignacego Mościckiego
polecą A. I. OSTROWSKI
— Piotrkowska 55. 1

Germania w roli anioła pokoju.

Znaczenie odpowiedzi niemieckiej na projekt Kelloga.

Komentarze prasy berlińskiej.

Berlin, 1 maja. (P.A.T.). — Cała prasa poranna omawia szczegółowo notę niemiecką z odpowiedzią na projekt amerykańskiego paktu antywojennego.

„Der Tag“ podkreśla, że końcowy ustęp noty niemieckiej nasuwa wątpliwości ponieważ wskazuje na konieczność rozbrojenia i rozbudowy systemu pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych. Podczas gdy ze stanowiska realnych interesów Niemiec należałoby dążyć do tego, aby żaden pakt antywojenny nie doszedł do skutku, dopóki nie zostanie przyjęta istotnie w międzynarodowych stosunkach zasada rozjemczego sądownictwa.

„Tägliche Rundschau“ pisze: Wycho-

dzimy ze stanowiska, że projekt amerykański nie pozostaje w sprzeczności z obowiązkami, wynikającymi z paktu Ligi Narodów oraz z paktów locarneskich. Ten właśnie punkt jest zasadniczym w odpowiedzi niemieckiej.

Dziennik wskazuje następnie, że stanowisko niemieckie wynika nie tylko z prawniczych względów, lecz również ze względów czysto-realnych w dziedzinie polityki. W każdym razie — oświadcza dziennik, — należy podkreślić, że ze stanowiska niemieckiego wszystkie między narodowe akcje wojenne, przewidziane przez Ligę Narodów, powinny być uważane nie jako wystąpienie poszczególnych państw, lecz jako wynik międzynarodowej polityki wojennej. Pakt amerykański żąda tylko wyrzeczenia się wojny jako narzędzia narodowej polityki. Dla Niemiec jest rzeczą samą przez się zrozumiałą, że każde państwo w stosunku do kontrahenta, który złamie umowę, ma prawo obrony narodowej. Musimy oczekiwać, że w bezpośrednim wyniku zawarcia międzynarodowego paktu, potępiającego wojnę, nastąpi zarządzenie rozbrojenia. W tej sprawie wyrażamy całkowite i pewne oczekiwania, którego spełnienie nie stanowi wprawdzie warunku zawarcia paktu, jednakże będzie pozytywnym czynnikiem w międzynarodowej polityce.

Blok antysowiecki pod egidą Anglii.

Prasa bolszewicka bije w trwodze na alarm.

Upadek oświaty w Rosji.

Ryga, 1 maja. (A. T. E.). — „Moskiewska Prawda“ w alarmującym sposobie oświetla położenie międzynarodowe twierdząc, że wizyta lorda Birkenheada w Berlinie oznacza zakończenie przedwstępnych rokowań, zmierzających do utworzenia bloku antysowieckiego. Zdaniem „Prawdy“ już w czerwcu należy się spodziewać kroków zaczepnych ze strony państw kapitalistycznych, na których czele stoi Anglia. Pierwszy okres tych działań ma polegać na ekonomicznym izolowaniu związku sowieckiego, poczem ma nastąpić interwencja wojskowa. Artykuł „Prawdy“ o tyle zasługuje na uwagę, że jego kategoryczna

forma odbija się niewątpliwie na życiu ekonomicznym Rosji sowieckiej.

UPADEK SZKOLNICTWA.

Ryga, 1 maja. (A. T. E.). — W Moskwie odbył się zjazd działaczy oświaty publicznej, na którym Lunaczarski mówił o stanie szkół sowieckich. Lunaczarski stwierdził, że chociaż rząd sowiecki miał zamiar w ciągu lat dziesięciu całkowicie usunąć w Rosji analfabetyzm, to jednak dzisiaj jeszcze 50 proc. obywateli sowieckich tkwi w analfabetyzmie. Daje się odczuwać ostry brak szkół ludowych, w których obecnie uczy się zaledwie 20 proc.

dzieci w wieku szkolnym. Rozszerzenie sieci szkolnej jest narazie niemożliwe, gdyż rząd sowiecki asygnuje na szkoły śmiesznie małe sumy z funduszy ogólnopaństwowych, przerzucając ciężar finansowania szkolnictwa na budżety lokalne. Mnóstwo mówców z prowincji w przemówieniach pełnych gorczy odtwarzało rozpaczy stan materialny nauczycieli oraz zupełny upadek szkół ludowych, które nie mają pieniędzy nawet na opał w zimie nie mówiąc już o niezbędnych urządzeniach szkolnych.

NA WIDOKRĘGU POLITYCZNYM

STAN ZDROWIA MARSZĄŁKA PILSUDSKIEGO

Wbrew rozsiewanym tendencyjnie pogłoskom przez wrogo usposobione niemieckie agencje telegraficzne, dowiadujemy się ze sfer miarodajnych że stan zdrowia marszałka Piłsudskiego jest zupełnie dobry. P. Marszałek jedynie z powodu przemęczenia zażywa zaleconego mu przez lekarzy kilkudniowego odpoczynku i dlatego nie bierze udziału w pracy rządu. Spodziewać się można że około 5—6 b. m. zdrowie pozwoli p. Marszałkowi na zupełny powrót do dotychczasowych zajęć.

ZEBRANIE KOMISJI OPINIODAWCZEJ ROLNEJ.

Zebrań komisji opiniodawczej rolniczej przy prezesie komitetu ekonomicznego ministrów odbędzie się dnia 4 maja. Będzie to pierwsze zebranie po dłuższej przerwie od czasu wygaśnięcia pełnomocnictw i od zaprzestania opiniovania dekrétów rządowych.

WYBORY DO IZB PRZEMYSŁOWO-HANDLOWYCH.

Wybory do izby przemysłowo-handlowej w okręgu warszawskim odbędą się w dniu 24 czerwca r. b.

NOWY PROFESOR.

Naczelnik wydziału plastyki w departamencie sztuki Min. Ośw. p. Wojciechowski, powołany został na katedrę architektury średniowiecznej w politechnice warszawskiej, wobec czego p. Wojciechowski opuści zajmowane stanowisko w Min. Oświaty.

(:o:)

Co słyhać na świecie?

— Londyn. — Agencja Reutersa donosi, że stolicą prowincji Szantungu, Tsi-Nan-Fu, wpadła dzisiaj rano w ręce wojsk południowych. Komunikacja telegraficzna z Tsi-Nan-Fu została przerwana.

— Ryga. — Z Moskwy donoszą, że nad Rostowem nad Donem przeszedł huragan o niebywalej sile. Huragan powyrwał słupy telegraficzne i telefoniczne oraz zerwał z wielu domów dachy, czyniąc znaczne szkody. Burza szalała 7 godzin.

— Tokio. — Parlament, którego posiedzenie zostało przerwane nasłatkami niedawno ogłoszonego wotum nieufności, zebrał się ponownie, po posiedzeniu jednak, które trwało zaledwie 3 minuty, obrady znów zostały przerwane.

Złote uśmiechy fortuny. Kto wygrał dolary?

Warszawa, 1 maja. (Tel. wł.). — Dzisiaj o godz. 10-ej rano, w gmachu Ministerjum Skarbu odbyło się ciągnięcie 5% premijowej pożyczki dolarowej serii II. Wylosowano następujące numery:

8.000 dol. Nr. 434104.
3.000 dol. Nr.: 853902.
1.000 dol. Nr.: 805704, 222.581, 141875, 956161, 288311.
500 dol. Nr.: 589397, 224632, 982171, 775660, 440034, 836316, 715029, 401171, 165645, 142081.
100 dol. Nr.: 376694, 295318, 003858, 841920, 979534, 079972, 111936, 941808, 020280, 711403, 937053, 667608, 468891, 536486, 972129, 983170, 857823, 604656, 839741, 225250, 187395, 923725, 041357, 375250, 865070, 193986, 223589, 046416, 514854, 608797, 146466, 251031, 480338, 592442, 888980, 004503, 426647, 005607, 464318, 681785.

Następne losowanie odbędzie się dnia 1-go lipca.

(:o:)

Królowa mórz wre gniewem.

Angielska flota wojenna płynie ku portom Egiptu.

Rząd egipski chce odwiec wykonanie postulatów angielskich.

Londyn, 1 maja. (A.W.). — Wysłanie szeregu jednostek brytyjskiej floty wojennej do portów egipskich wywołało tutaj silne poruszenie. Manewr ten jednak spowodowany został silnym stanowiskiem Egiptu, który nie chciał uznać postulatów Anglii.

Wobec ostatnich wymagań angielskich król Fuad wezwał po raz 6-ty premiera rządu egipskiego do ustąpienia. Premier po raz 6-ty odmówił. Król zwrócił się do wysokiego komisarza Egiptu o madjację, tenże jednak oświadczył, że należało zwrócić się doń wcześniej.

Jak donoszą z Kairu, koła oficjalne Egiptu usiłują odwiec wykonanie postulatów Anglii do jesieni, czemu przeciwna jest silnie angielska racja stanu.

Jak informują ostatnio, angielska flota śródziemnomorska została skoncentrowana i skierowana ku portom Egiptu.

Krwawa zagadka Teresina.

Głos oskarżyciela w procesie Bispinga.

Warszawa, 1 maja. (Tel. wł.). — Dzisiejsze posiedzenie sądu rozpoczęło przemówienie oskarżyciela publicznego podprokuratora Raczyńskiego.

Mówca stwierdza, że ramy dzisiejszego procesu są z konieczności inne niż przed dwoma laty. Chodzi o ustalenie kwalifikacji art. 458 i 440. Oskarżyciel przechodzi następnie do omówienia majątków księcia Druckiego-Lubeckiego oraz oskarżenia Bispinga. Majątek zamordowanego księcia wynosił 20.000 ha. ziemi, w tym dwie trzecie lasu i posiadał wartości około 6 milionów rubli, w tym pasywa wynosiły tylko 750.000 rubli. Dochód czysty księcia wynosił 200.000 rubli rocznie. Prokurator szczegółowo przedstawia stan

majątkowy księcia i na podstawie zeznań świadków i dowodów oświadcza, że książe zawsze miał wolną gotówkę, w interesach był skrupulatny i pożyczek nie potrzebował, a weksle na 120.000 rb. są to tylko weksle grzeźnościowe.

Natomiast Bisping posiadał całego majątku 894 tysiące rubli w ziemi, w papierach i t. d. dochodu rocznego miał tylko 32 tysiące rubli, a przez ostatnie 4 lata, w których był związany w transakcjach handlowych z księciem, dochód jego wynosił 120.000 rubli. Na tej podstawie prokurator oświadcza, iż jest niemożliwe, ażeby książe będąc tak bogaty, był zmuszony do pożyczania pieniędzy od Bispinga stosunkowo do siebie mało zamożnego.

Skład nowego parlamentu Francji.

Większość dla rządu Poincarégo zapewniona.

Paryż, 1 maja. (P.A.T.). — Według obliczeń w skład nowej izby wejdzie 14 komunistów, 2 kom. socjalistów, 105 socjalistów, 46 republikanów-socjal., 110 radykałów, 320 członków bloku Jedności narodowej ze zbliżonymi grupami niezależnych radykałów i lewic. republik. oraz de-

mokratów, 12 konserwatystów i 3 autonomistów. Wynik wyborów zapewnił Poincarému większość wywołaną w kołach giełdowych doskonałe wrażenie.

Jeszcze jedno trzęsienie ziemi w okolicach Koryntu.

Miejscowość Hiato zrujnowana.

Atany, 1 maja. (Tel. wł.). — Okolice Koryntu nawiedzono zostały nowym potężnym trzęsieniem ziemi. Zrujnowana została miejscowość Hiato. Trzęsienie spowodowało znowu tak jak poprzednio wielkie

wzburzenie fal morskich tak, iż wiele statków zostało uszkodzonych. 200 domów zostało zniszczonych całkowicie, a 250 częściowo.

Badania nad organizacją chłodnictwa w Polsce.

Warszawa, 1 maja. (Tel. wł. „K. Ł.“) Przedstawiciele Ministerstwa Spr. Wewn. w ostatnich trzech tygodniach przeprowadzili badania nad organizacją chłodnictwa na terenie Zagłębia Dąbrowskiego i Śląska. Przeprowadzono w tej sprawie szereg konferencji z czynnikami miejscowymi, przyczem stwierdzono, że chłodnictwo bardzo dodatnio wpływa na dostarczanie żywności miejscowej ludności. — Przeprowadzone badania posłużyły dla władz centralnych jako materiał popierania poczyniła miejscowej ludności odnośnie do rozbudowy chłodnictwa.

Niemieckie obietanki

o uregulowaniu sprawy mniejszości.

Berlin, 1 maja. (PAT). — Biuro Wolffa ogłasza komunikat, w którym zapowiada uregulowanie sprawy szkolnictwa mniejszościowego, a w związku z tem sprawy mniejszościowej dla całego obszaru państwa niemieckiego. Odnosny projekt wychodzi z założenia, że o przynależności do mniejszości decyduje swobodnie jednostka i że do mniejszości tej może należeć każdy, kto należeć pragnie. Organizacja ta zawarowuje prawa wychowawcze. Pro-

jekt zawiera przepisy, mające na celu umożliwienie kołom mniejszościowym w pełnienie ich zadań z pomocą odpowiedniego składu sił nauczycielskich. W sprawie projektu tego rząd pruski powołał decyzyjnie po porozumieniu się z odnośnymi resortami oraz przedstawicielami mniejszości polskiej.

Uzasadnione dążenia podwyżki płacy zarobkowej.

Łódź, 1 maja.

Z chwilą załamania się złotego polskiego w końcu 1925 r. zarobki robotnika i inteligenta, czyli płace zarobne uległy mocą tego faktu niezwykle wielkiemu obniżeniu, mianowicie prawie o połowę. A w tymże samym okresie czasu, kiedy płaca zarobna (cena pracy) w Polsce zażyła, skostniała, zamarzała na poziomie swego nominatu z czasów pełnowartościowego złotego z 1924 r. i pierwszej połowy 1925 r. — ceny wszystkich innych artykułów (oprócz może mieszkania) dostosowały się do poziomu cen na rynkach światowych, czyli wzrosły o 100 proc. W pierwszym rządzie nieprzerpnięta tendencja zrównania się z wysokimi cenami światowymi ogarnęła produkty naszego rolnictwa, czyli artykuły najniezbędniejszej potrzeby. Nie dość na tem, zgodnie z ostatnimi informacjami giełdy zbożowej via Berlin, podaniem w formie nieco alarmującej, zakupy żyta i pszenicy dla Polski zagranicą wywołały zwiększenie cen zboża na rynku międzynarodowym.

Stąd jasnym jest to wielkie upośledzenie, które dotknęło wszystkie warstwy pracujące w Polsce. Wszystkie ceny albo już zrównały się z cenami rynków międzynarodowych, albo wkrótce dojdą do tego poziomu, jedynie cena za pracę w Polsce bardzo nieznacznie tylko uległa odchyleniu od swej nominalnej z 1924 i 1925 r. wysokości, czyli zasadniczo uległa obniżeniu do połowy swej dawnej realnej wartości.

Ciężkie obiektywne warunki, w których znajduje się produkcja polska, dają częściowe wytłumaczenie tego stanu rzeczy, ale z punktu widzenia socjalnego nie mogą go usprawiedliwić.

Ta rżająca dysproporcja, to szkodliwe dla ustroju społecznego zdeprecjonowanie (do pewnego stopnia sztuczne) zarobków warstw pracujących są tak widoczne, notoryczne i powszechnie uznane za szkodliwe, że pod względem moralnym w Polsce, a w Łodzi w szczególności grunt pod akcję podwyżkową jest całkowicie przygotowany.

Na niektórych polach pracy w Łodzi zdołano wywalczyć sobie pewną poprawę bytu, lecz na głównym terenie pracy, t.j. w przemyśle tekstylnym rezultaty akcji podwyżkowej dotychczas nie dały znaczniejszych wyników. Warunki produkcji tak się układały, iż uważano za da-

leko idącą poprawę bytu robotnika samodanie mu możności pracowania pełnego tygodnia zamiast 1, 2 lub 3 dni w tygodniu.

Zamierzona obecnie przez łódzkie związki zawodowe akcja podwyżkowa, tak niewątpliwie z punktu widzenia socjalnego usprawiedliwiona, ma przed sobą do zważenia wiele trudności. Dość nad-

mienić, że w danym momencie w wielu fabrykach da się skonstatować zredukowanie ilości dni pracy w tygodniu z 6 do 4 a nawet do 3. W tych warunkach zgóry można przewidywać, iż zbliżająca się akcja podwyżkowa w przemyśle tekstylnym nie będzie łatwa, ale z drugiej strony całe społeczeństwo polskie w Łodzi pragnie tego, aby nie była beznadziejna.

owszem pragnie, aby osiągnęła rezultaty. Droga poprawy bytu warstw pracujących jest najeżona trudnościami, lecz mimo wszystko musimy się zdobyć na niezachwianą wolę przebycia jej. W zbliżającej się rozgrywce społeczeństwo nasze nie pozostanie biernym, przeciwnie, wybór już uczyniło.

S.

ŚWITY POLITYCZNE.

SYTUACJA POLITYCZNA W RUMUNJI.

Walka narodowo-agrarnych z rządem Bratianu. Za porozumieniem liberalów z opozycją. Dookoła zjazdu w Alba-Julja.

(Od własnego korespondenta).

Bukareszt, w kwietniu.

Walka, tocząca się już od dłuższego czasu między rządem Bratianu a opozycyjnym stronnictwem narodowo-agrarnym, zyskuje stale na intensywności. Przed głosowaniem nad preliminarzem budżetowym narodowo-agrarni opuścili gremjalnie parlament i od tej chwili wstrzymują się konsekwentnie od udziału w pracach izby ustawodawczej. Liderzy opozycji zdecydowali się na krok ten w przekonaniu, iż masowe zbojkotowanie obecnego sejmiku przez najsilniejszą partię opozycyjną skłoni rząd — jeśli nie do zupełnej kapitulacji — to w każdym bądź razie do daleko idących ustępstw na rzecz opozycji. Okazało się jednak, że rząd pana Bratianu bynajmniej nie zamierza pójść po linii życzeń narodowo-agrarnych i, opierając się na swych prawach konstytucyjnych, dźwierz nadal mocno ster nawy państwowej w swych rękach. Nie trzeba chyba specjalnie podkreślać, że sytuacja, jaka się na skutek nieustępliwości obu walczących stron obecnie w Rumunii wytworzyła, nie może być z punktu widzenia interesów ogólnonarodowych uważana za pomyślną. Prace rządu i izby ustawodawczej, bez udziału bądź co bądź bardzo silnego i wpływowego obozu opozycyjnego, nie mogą oczywiście rościć sobie pretensji do doskonałości, z drugiej zaś strony wstrzymanie się tej opozycji na dalszą metę od wszelkiej działalności państwowo-twórczej nie może się, siłą rzeczy, odbić dodatnio na bieg prac rządowych. Trzeźwi politycy rumuńscy uświadomili sobie w całej pełni szkodliwość takiego stanu i poszukują wytrwałych dróg, które poprowadziłyby mogły Rumunię do lepszej przyszłości. Z tego punktu widzenia na szczególną uwagę zasługują niedawne oświadczenie byłego premiera, księcia Stirbea, który według „Patrii”, w związku z obecną sytuacją po-

lityczną w Rumunii powiedział w tych dniach co następuje:

„Rumunia przeżywa kryzys wewnętrzny. Trzeba rumuńskiej polityce wewnętrznej nadać nowe kierunki. Przeszłość Rumunii należy w wielkiej mierze do stanowiska jakie zajęli Maniu i partia, której jest przywódcą (narodowo-agrarna, przybisek red.). Trzeba doprowadzić do porozumienia między Maniu i partią liberalną, aby wewnętrzna polityka rumuńska mogła wejść na nowe tory. Polityka ostatnich kilku lat tego przywódcy narodowo-agrarnych daje dostateczną gwarancję, że Maniu nie popępli błędów i że przy każdej swej akcji będzie się poważnie liczył z interesami państwa.”

Niezależny dziennik bukareszteński „Polityka” komentuje te wiadomości oficjalnego organu partii narodowo-agrarniej uważając, że fakt, iż oświadczenie to zostało opublikowane właśnie w „Patrii”, nadaje powiedzeniu Stirbea większe znaczenie, zwłaszcza że oświadczenie to na stało się przed konferencją Stirbea z Maniu, która odbyła się przed świętami prawosławnymi.

Dążenia Stirbea w kierunku osiągnięcia porozumienia między partią Maniu i liberalami zaczynają już wydawać owoce. Pod wpływem właśnie akcji tego polityka daje się zauważyć w łonie partii narodowo-agrarniej pewien, słaby jeszcze co prawda prąd, reprezentowany przez małą grupę posłów z Transylwanii i starego królestwa, który zwraca się przeciw zapowiadanemu od dłuższego czasu zjazdowi w Alba Julia i dążący do porozumienia z rządem. Przywódcy partii narodowo-agrarniej przeciwstawiają się temu prądowi i oświadczają, że zjazd w Alba Julia odbędzie się niezależnie od tego, jakie stanowisko w tej sprawie zajmie rząd.

W sobotę ubiegłego tygodnia odbyła się konferencja przywódców partii narodowo-agrarniej, na której, między innymi, zredagowano manifest dotyczący zwołania zjazdu w Alba Julia. Wczoraj, w kole swych przyjaciół oświadczył Maniu, że zjazd w Alba Julia odbędzie się nieodwołalnie 6 maja.

C.

O czem piszą inni? PRZEGLĄD PRASY.

ODKRYTA PRZYBICA DR. STRESEMANN.

„Kurier Polski”:

Cztery punkty zasadnicze zawiera program wyborczy niemieckiej „Volkspartei”: bezwzględny i całkowity zwolnienie Nadrenji z pod obcego jarzma, zwrotu Zagłębia Saary, możliwego ukształtowania zobowiązań reparacyjnych i zlikwidowania niemożliwej granicy na zachodzie.

Nie może to być chyba poczytywane za jakiś objaw ciasnego egoizmu narodowego, że ten czwarty punkt programu polityki zagranicznej partii d-ra Stresemanna, uznany za specjalnie niebezpieczny. Jeśli bowiem przy tamtych punktach chodzi tylko o przyspieszenie nastania pewnych zmian, przewidzianych przez traktat wersalski, to tu chodzi o zupełną zmianę, o zmianę granic przez traktat ten ustalonych, granic, których stałość i niezmiennosc jest jedną z zasadniczych podstaw pokoju Europy. Wydawałoby się, że po bardzo stanowczym oświadczeniu, złożonym w roku ubiegłym przez min. Załeskiego w pamiętnej mowie na inauguracyjnym bankiecie Towarzystwa Badania Zagadnień Międzynarodowych, Niemcy rozumieją, że kwestia ta wogóle do dyskusji się nie nadaje. Aż oto sprawę rewizji wschodnich granic, Niemiec spotykamy w programowej odezwie wyborczej stronnictwa, na którego czele stoi minister spraw zagranicznych Rzeszy!

TRIUMF PARLAMENTARYZMU
FRANCUSKIEGO.

„Epoka”:

W ten sposób p. Poincare utrzymuje swą bezwzględna i znaczną większość, tylko ustala ją na właściwszym dla siebie miejscu już nie potrzebuje zapożyczać się u Herriota i uzależniać zbytnio od niego; rozporządza własnymi dostatecznymi siłami, co nie oznacza oczywiście, żeby miał zerwać z przywódcą socjalnych radykałów.

Premier francuski rozumie doskonale, że im dalej na lewo sięgać będą jego wpływy, tem mniej stać będzie ława ministerjalna i tem dłużej będzie on mógł kierować nawa państwowa, płynącą spokojnie po głębiach demokracji i wy-

stzegającą się zarówno mierzni faszyzmu, jak i niebezpiecznych raf komunizmu.

„Warszawianka”:

Nowy stan rzeczy w Izbie Francuskiej będzie miał swe znaczenie nie tylko w polityce gospodarczo-skarbowej ale także w zagranicznej, a może nawet mniej w tej chwili znaczny w gospodarzo-skarbowej, która jest już ustalona przez Poincarego i pchnięta w wyraźne łodyżko, niż właśnie w zagranicznej, która barwiła się imieniem odcleńcami w złożeniu Herriot-Briand-Blum a imieniem w złożeniu Poincare-Briand-Herriot-Tardieu-Marin.

Jest rzeczą jasną, że obecnie, po wzmocnieniu się wpływu prawicy od strony p. Marin'a oraz po powołaniu b. przewodniczącego Komisji Spr. Zagr. p. Franklin-Bouillon'a, który był przeciwnikiem wszelkich niejasności i chwilejności locarnich skich czy innych i ustąpił z przewodnictwa, wpływ p. Poincarego na politykę zagraniczną Francji zaznaczy się jeszcze silniej niż dotychczas.

STOSUNKI Z AFGANISTANEM.

„Warszawianka”:

„Czy będziemy kiedy w bliższych stosunkach handlowych z Afganistanem, jest to zagadnienie przyszłości. Prawdopodobnie tak, gdyż rynek ożbytu wyrobów naszego przemysłu poszukiwać musimy na Wschodzie, ale dziś bez ziemnych racłub, goszcząc władcę Afganistanu w swej stolicy, Polska daje wyraz swych uczuć dla dalekiego narodu, który dzielnością swą i pracą odzyskał największe dobro na ziemi, własną niezależność.”

W miejscowościach dotkniętych katastrofą trzęsienia ziemi, a przede wszystkim w Filipopolu i Czirpanie, zapanował głód. Rząd bułgarski zgromadził wielkie zapasy środków spożywczych celem przyścia nieszczęśliwej ludności z pomocą. Zdjęcie nasze przedstawia publiczne rozdawanie chleba na ulicy miasta Filipopolu. (w)

Najszlachetniejszy i jedynie prawdziwy
COGNAC
Joseph Gallin - Martel
rok założenia 1819.

Z niezbadanych dziedzin wiedzy tajemnej.

Jasnowidzący fakir trafnie przepowiedział przyszłość najwybitniejszym mężom stanu Europy.

w) Do Europy przybył jeden z najznakomitszych fakirów indyjskich dr. A. Wehabe. Po krótkim pobycie w Konstantynopolu przybył do Bukaresztu, gdzie przyjął dziennikarzy rumuńskich. Oto co jeden z nich opowiada o wizycie swej u tego dziwnego człowieka.

Przypadek pozwolił mi poznać jednego z najślawniejszych fakirów. Dr. Abdula Wehabe z Kalkuty. Jak obco brzmi nazwisko, tak obcym i dziwnym wydawał mi się elegancko, po europejsku ubrany mężczyzna, którego spotkałem na ulicy, a ciemno-żółta cera jego i czerwone jak węgiel, błyszczące oczy zdradzały, że należy do innej rasy.

Cudzoziemiec udał się do hotelu. W minutę później siedziałem w jego gabinecie prosząc o wywiad.

Dr. Wehabe, którego oczy zdają się wnikać do głębi duszy, wyjaśnia mi coś nie coś o swoim zawodzie fakira. A więc najpierw przytacza kilka dat. Pochodzi z Kalkuty, studia odbywał w Anglii na uniwersytecie w Oxfordzie, gdzie uzyskał tytuł doktora. W Indiach, chodził do dziś jeszcze istniejącej starożytnej szkoły fakirów.

Sila jego nie koncentruje się tylko na mistycznych i zagadkowych sztukach Wschodu, jest raczej jasnowidzeniem w wysokim stopniu! Twierdzi on, że przepowiadał całemu szeregowi wysoko postawionych osobistości, a wydarzenia dotyczące tych osób, spełniły się.

Opowieść swoją zaczyna od lorda Kitchenera. Przypomina zatonięcie angielskiego okrętu, na którym w 1916 r. znajdował się lord Kitchener z kilkumastu wyższymi oficerami armii angielskiej.

Gdy w roku 1912 bawił on w Anglii lord Kitchener, który wówczas był już generałem, zaprosił go do siebie i zapytał o swoją przyszłość. Dr. Wehabe odpowiedział mu, że umrze na morzu i rzeczywiście lord Kitchener znalazł śmierć w falach morza.

Podczas wielkiej wojny, fakir ten był w Berlinie. Kiedy się o tem dowiedział ówczesny cesarz Wilhelm II, kazał go do siebie przywołać, by się dowiedzieć coś o swej przyszłości.

Fakir początkowo wzdragał się, lecz na naleganie Wilhelma oświadczył mu, że przegra wojnę i równocześnie będzie

pozbawiony tronu. Nagrodą za tę przepowiednię było natychmiastowe wygnanie fakira z Niemiec.

Podczas swego pobytu w Bułgarii, zwrócił się do niego Stambuliski późniejszy prezydent ministrów, by mu także coś o nim powiedział. I Indus przepowiedział mu, że zginie z ręki mordercy. Przepowiednia sprawdziła się przed kilku laty.

W Paryżu przepowiedział dr. Wehabe pani Caillaux, żonie byłego prezydenta ministrów, że zastrzeli człowieka. Pani Caillaux, oburzyła się na podobne twierdzenie. Lecz kiedy później zastrzeliła dziennikarza Calmette'a, który był przeciwnikiem jej męża, odwiedził ją w celi

więziennej dr. Wehabe i przypomniał o swej przepowiedni.

W dalszym ciągu opowiadania swego twierdził, kiedy podczas pobytu jego w Galacu, mieszkającym bezustannie niepokoił napadami i rozbojami bandy Terente.

Zwrócono się więc do niego z zapytaniem, czy Terente zostanie ujęty. Dr. Wehabe odpowiedział, iż bandyta będzie zastrzelony w przeciągu 24 godzin.

Dnia następnego nadeszła do miasta wiadomość, iż osławiony bandyta w walce z żandarmami został zastrzelony.

Fakir opowiada to wszystko z uśmiechem, zapewnia jednakże, że może dokonać jeszcze ciekawszych rzeczy.

Telegrafista koryncki.

w) Podczas strasznego trzęsienia ziemi, które nawiedziło w tych dniach miasto greckie Korynt, nad kanałem, łączącym zatokę Koryncką z Saroniską, zdarzył się epizod, przypominający żywo katastrofę olbrzymiego parowca „Titanic” na oceanie Atlantycznym w 1912 r.

I tu i tam bohaterem stał się skromny telegrafista, własnym swym obowiązkom.

Gdy zatrzęsała się ziemia w mieście, którego okolice tak słyną z wspaniałych, dostarczających światła znanych rodzin, a ludność wybiegła na ulice i zaczęły walić się dokoła domy, zadrżało może serce telegrafisty, siedzącego przy swym aparacie w budynku poczty, pomyślał może biedak o żonie swej i dziecku, pozostawionych w mieszkaniu, stłumił jednak myśli okropne i choć wszyscy opuścili chwilejacy się budynek poczty, on jeden, odczuwając odpowiedzialność, która na nim ciążyła, wytrzymał na stanowisku i do ostatniej chwili, dopóki jeszcze pułap izby telegrafu nie runął mu na głowę, telegrafował i telegrafował, wzywając pomocy dla nieszczęśliwego miasta.

I zginął tak przy swym aparacie telegraficznym, pod gruzami walącego się domu, tak, jak zginął w falach oceanu przed laty telegrafista „Titanica”, również telegrafując do ostatka... Obaj ci bohaterzy obowiązków.

Ileż to powstało pięknych tradycji o harcie ducha Greków starożytnych. A oto

duch ten odradza się nagle w osobie skromnego telegrafisty korynckiego, którego nazwiska nawet nie podają sprawozdania z katastrofy.

Ślub dla brylantów.

w) Amerykanka miss Miller ze Seattle, chcąc posiadać największy zbiór brylantów na świecie, wysłała zamaż za właściciela tego zbioru, hinduskiego maharadzę Indorv. Ślub poprzedzony został uroczystym przyjęciem przez pannę Miller wiary hinduskiej.

Jak donoszą pisma amerykańskie, panna Miller na serio przejęła się zmianą wiary i ceremoniami ślubnymi, ponieważ podczas nich nie zażądała się ani razu. Bezpośrednio po ceremonii ślubnej dostojny małżonek ofiarował swej amerykańskiej małżonce wszystkie posiadane klejnoty, ale tylko z prawem używania ich, a nie na własność, jak przypuszczała Devi Szar mista (tak obecnie nazywa się panna Miller).

Nawodnienie Sahary.

w) Na kongresie „wodnym”, który odbył się niedawno w Algierze, inżynier belgijski Knapen w bardzo zajmującym referacie przedstawił projekt dostarczania wody z powietrza, na obszarach pustynnych Sahary. Pomysł Knapena polega na rozmowań następującym: ponieważ można zapomocą środków fizycznych, stosując np. różnicę temperatury, wyciągnąć wodę, nasycającą budynek, Knapen jest w tej dziedzinie specjalistą, osuszył bowiem pożerany przez wilgoć pałac wersalski, muzeum Louvru i liczne kościoły i oddać ją drogą parowania atmosfery, można także odwrócić ten proces i wilgoć z powietrza sprowadzić na ziemię.

Zadaniem więc, które postawił Knapen jest: zgęszczenie zawartej w powietrzu pary wodnej, skroplenie jej i przechowanie w cysternach, zabezpieczających od parowania. Cysterny te, prawdziwe „studnie powietrzne”, według zdania autora można umieścić w dowolnym miejscu.

Pomysł inż. Knapena oparty jest na racjonalnych zasadach, skoro wspomniany wyżej „kongres wodny” wyznaczył specjalną komisję, która ma poczynić odpowiednie próby i zbadać możliwość wyzyskania go w praktyce. Gra warta stawki. Chodzi bowiem o uprzystępnienie dla ludzkości olbrzymich obszarów pustynnych Sahary, zamkniętych dotychczas dla cywilizacji właśnie z braku wody.

Były milioner złodziejem.

w) W Atlantic City aresztowano niejakiego Reny Marsano, w chwili gdy wyjmował jakąś drobną monetę ze skarbonki kościelnej. Aresztowanym jest baryton, występujący dawniej z wielkim powodzeniem w operze Metropolitan w New Yorku.

W czasie rozkwitu swego talentu, jak sam o sobie opowiada i co zresztą zostało stwierdzone, zarabiał tyle, że mógł wreczyć kilkaset tysięcy marek eks-kajzerowi Wilhelmowi w dowód wdzięczności za skierowanie go na drogę artystyczną. Pewnego bowiem razu Wilhelm usłyszałszy przypadkiem jego głos, zaopiekował się nim i umożliwił mu osiągnięcie kariery. Obecnie, obaj spadli z wyżyn. Kajzer pozbawiony tronu, baryton wolności.

PAWEŁ MORAND.

(20)

Żyjący Budda.

Przekład J. Iwaszkiewicza.

(Ciąg dalszy).

— Subtelna, boska trucizna — woła pani Cristobal Handy — ach, czegoż ten Wschód nie wymyślił! Wy dopiero wiecie, co to zmysły! Wasza królewska wysokość musi się czuć, jak u siebie... — dodaje z miną współczującą, kwiaty grzechu pochodzą ze Wschodu, jak róża, maki, tulipan, gwoździak, wszystkie piękne kwiaty.

— Cóż to za dym?

— Opium! mała pigułka, wasza wysokość, mała pigułka opium? pozwoli wasza wysokość?

— Nigdy nie paliłem opium — odpowiada Dżali — w Karastrze nikł tego nie pali, chyba jacy kullisi.

— Ach, wy jesteście mądrzejsi od nas, konkluduje bardzo stroma pani Handy.

Cichaczem, zreżmie, po wschodniemu Dżali zmyka na schody, korzystając, że gospodyni odwróciła się na chwilę. Mija jedne drzwi, poczem inne, ale się myli, gdyż nagle znajduje się na dachu. To taras.

Nieprzyswyczanony jest do salonów: głowa mu się kręci od tej alchemii towarzyskiej. Życie w Karastrze jest życiem rodzinnym, sołdkiem jak na całym Wschodzie i panują tam dobre obyczaje, niewinne i patriarchałne. Widzi przed sobą niebo Londynu, pomatowane szarą z różnymi brzegami. Oddycha pełnym płucami, siada na dachu sam, na brzegu oceanu komarów i gwiazd.

Przeciąga się pod tym chłodem, pod północno-zachodnim wiatrem, który przynosi odwagę. Ostatnia uciekałość topnie-

je. Przygotowuje go niebawem spokój: wie, że otrzyma rozkaz. Nie chodzi tu o stanie się zakonnikiem, myślicielem, żebrakiem, nowym „bikkui”, ale księciem, który zwycięża smoka. W odpowiedzi białym, którzy przynieśli alkohol, kokałnę i handel, Azja przez niego prześle swoją broń: prostotę, cierpliwość, prawdy istotne. Zawsze się czuł innym od ludzi. Z rasy władców, ale jego wyższość nie była wyższością gotajskiego almanachu. Urodziła się w ostatnich dniach ze straconych nareszcie złudzeń. Dżali chce się stać panem radości i smutku, pogardy i miłości. Żaden z pomiędzy najbardziej imperjalistycznych panujących, żaden z tych, którzy idą pod sztandarami zła, pod sztandarami pychy, nie mierzył tak wysoko, nie pragnął bardziej chwalebnych celów.

A teraz cały świat zewnętrzny zmika mu z przed oczu.

W miarę jak Dżali się skupia, wydaje mu się, że go oświetlają strumienie światła duchowego; olśnione ma powieki, ale od wewnątrz. Niebo londyńskie zacierwieniło się, jak nad odlewnią. Książę otwiera oczy po długim rozmyślaniu. Wszystkie pionowe konstrukcje, które go otaczają, cylindry kominów, azurowe przekątne drabiny ratowniczych i poziome dachy blaszane, ich grzebienie, a nawet w dole czarne okopy ulic, wszystko zawirowało razem z kołem jasnym nie do wytrzymania.

Wtedy to Dżali podniósł oczy i Budda Bóg-człowiek ukazał mu się. Twarz ma piękną od blasku i dobroci. Dżali poznaje go dobrze po jego długich uszach, po błyszczących ramionach, po włosach utre fionych w zawoje. Ponad Kensingtonem, ponad iskrami tramwajów i gwiazdkami wzywającymi taksówki, dyszy to źródło pokoju. Palce jego tworzą dwa doskonałe pierścienie, otoczony pogodą, jak tusta

biela patrzy na Dżalego z pod swoich długich powiek. Jego płaska twarz nie zmienia się, nie rye się zmarszczkami jak u ludzi z Zachodu, kiedy chcą mówić. Jego wargi otwierają się poprostu. I powiada tylko:

— Moje prawo jest prawem zbawienia dla wszystkich.

Nie mówi nic więcej, ale przez kilka minut trwa i Dżali może go oglądać.

Książę upadł na twarz na cynku poczemiałego dachu. Długo tak trwa, jak w tropikalnym lesie na brzegu rzeki przed Buddą z brązu, który miał zamknięte oczy.

— Czas nastał — myśli z lodowatą egzaltacją.

Kiedy powstaje, czuje się nowym człowiekiem. Odrzucił swoją przeszłość, jak się przez śmierć odrzuca przeszłe życie. Budzi się. Tylko co się narodził. Utożsamienie jego z doskonałym dokonano się. Wielka liczba przedmieść, przypływy ludzki na Oxford Street wydaje mu się obrazem czynów ludzkich; ludzi, którzy nie umierają, ale gromadzą się od tysiąca wieków, w milionach pokoleń, jak plastyczna i podatna materia; czyni ich dlań swą sumą tych kilku, którzy żyją; układają się one w nieskończone kombinacje skutków, pozostając niezmiennie, nawet gdy świat się rozpada.

Droga jego wyznaczona: będzie szukał odtąd tylko oświecenia, ostatecznych wrót do ostatecznego unicestwienia. Ma miesiąc do wykonania. Wszystkie związki z dnem wczorajszym są zerwane, wchodzi w świat, aby mu przynieść wyzwolenie, uspokojenie, szczęście.

Noc już jest późna, ale nie tak późna, aby Dżali, przechodząc zpowrotem, nie zastał jeszcze światła. W małym buduarze, przez który musi przejść znowu, pod oleistym dymem rozciągnięte leżą kobiety. One także zdają się nie dbać o to,

która jest godzina. Rozłożone we wszystkich kierunkach śpią czy marzą, z rozszerzonymi źrenicami i nie spostrzegają go. Jedna z nich, podniósłszy się na łokciu, ogrzewa nad stożkową lampą miękkie ciasto, które skwierczy jak czarne masło. Przez sufit z alabastru i u srebrnych lamp sączy się matowe światło, przenikające wszystkie, oprócz tac z agatu, które, mieniąc się, odbijają je. Nie przytomna blondynka o włosach pienistych jak piwo, woła:

— Ca y est! Widzę już pagody!

Przed chwilą była zupełnie ładna. Teraz blada, z otartą farbą, ślini na poduszki. Poprzez nią inna zgrzyta przez sen zębami.

Gdy się im odejmie klejnoty, suknie, szminki, co z nich pozostaje? Próżność pogoni za przyjemnościami! — myśli Dżali. Jego smutek jest tak wielki, że korzysta z tego widoku, aby się uzbroić. Staje i ogląda rozsypane włosy, obwisłe piersi, ociążałe wargi. Myśli o symu Sakyi, kiedy ten w czas ostatniej nocy w pałacu o podobnej godzinie oglądał raz jeszcze swoje łożo, żegna je mową i uroczyste wyzka się przyjemności zmysłowych: Jest to chwila, kiedy porzuci nawet kobiety: Budda pozostawia je pograżone we śnie, pośród instrumentów, porzuconych na ziemi, ze wstrętem odwracając się od ich niedbałych pól, ich przewróconych oczu i wychodzi na palcach; tylko antylopa zbudzona, którą jedna z nalożni trzyma jeszcze przycisniętą do piersi, pożera różną wieńca. Wraz z Mistrzem Dżali woła:

— Umarli! To są umarli! Jestem na cmentarzu.

Na dole „butler” we fraku pełen szacunku, a nieprzenikniony podaje mu futro Dżali przebiegającego pieszczotliwie.

Wielkie słońce weszło dla niego.

(D. c. n.)

Co dzień niesie?

DZIŚ: Zygmunta Kr.
JUTRO: Znal. Krzyża

Wschód słońca 4.06.
Zachód słońca 18.39.
Wschód księżyca 17.08.
Zachód księżyca 02.49.
Długość dnia 15.43.
Przybyło dnia 6.48.

Nabożeństwa majowe.

Najpiękniejszy z miesięcy, pełen wiosennego uroku, tchnący powiewem młodego życia, miesiąc maj od dawien dawna poświęcony jest ku chwale i czci Najświętszej Marii Panny. W świątyniach Pańskich w okresie tego miesiąca odbywają się uroczyste nabożeństwa majowe. W wielkich ośrodkach życia, w miastach, na bożeństwa majowe odprawia duchowieństwo przez wzgląd na warunki życia mieszkańców zwykle przed wieczorem, po wszech zaś odbywają się one w godzinach rannych. Kult, z jakim odnosi się wierni do Matki Bożej daje nabożeństwom majowym niezwykły urok. Przed wizerunkami Najświętszej Marii Panny rozlega się wzniosła pieśń. Świątynie rozbrzmiewają pełnymi wiary gorącymi słowami litanii loretańskiej. Wierni oddają hołd Królowej Korony Polskiej.

Nabożeństwa majowe rozpoczynają się w dniu 1-ym maja z niezwykłą uroczystością.

Wczoraj nabożeństwa te zainaugurował w katedrze J. E. ks. biskup sufragan dr. Tomczak o godzinie 7-jej wieczorem. Nawy kościelne zapelnily po brzegi niezliczone rzesze wiernych. Po sklepieniu świątyni unosiła się chwalebna pieśń ku czci Matki Bożej. Nabożeństwo majowe w kościele św. Krzyża odprawione zostało o godzinie 6-jej wieczorem.

NA RZECZ BEZDOMNYCH DZIECI.

W czwartek, dnia 3 maja o godz. 12 w południe, odegrana będzie w Teatrze Popularnym (ul. Ogrodowa) opera p. t. „Cud Królowej”.

Przedstawienie zakupiło Koło Opiekunów przy Sądzie dla Nieletnich na rzecz opieki nad opuszczonym dzieckiem.

Piękna muzyka K. Prosnaka, nadzwyczaj efektowna część baletowa i wzniosły cel niewątpliwie ściągają licznych widzów.

Reszta pozostałych biletów jest do nabycia w Kasie Teatru.

MOTOCYKLE NA USŁUGACH POCZTY

Ministerstwo Poczty i Telegrafów zakupi w roku bieżącym 75 motocykli z przyrzeczkami do opróżniania z korespondencji skrzynek pocztowych.

Motocykle będą rozesłane do wszystkich większych miast Polski. Ministerstwo stara się w jak najkrótszym czasie wycofać wszystkie konie z komunikacji pocztowej.

Braki szkolnictwa powszechnego w Łodzi. Roczne sprawozdawcze zebranie członków Związku Nauczycieli.

W ubiegłą niedzielę odbyło się roczne sprawozdawcze zebranie członków Zw. Polsk. Naucz. Szk. Powsz.

Ze sprawozdania senatora Nowaka wynika, że sprawa szkoln. powsz. w obecnym budżecie Państwa przedstawia się źle. Budżet Min. W. R. i O. P. wynosi za ledwie 15 proc. całego budżetu państwa. Na budowę szkół jest przeznaczona tak niska suma, że starczyłaby zaledwie na wzniesienie paru gmachów takich, jakie buduje m. Łódź, której według obowiązujących ustaw, należy się od Skarbu Państwa około 1 i pół miliona zł. za wybudowane szkoły.

Jeżeli chodzi o regulację płac nauczycielskich, to w budżecie na ten cel żadnych sum nie wymieniono, pozostawiając Sejmowi możliwość wyszukania pokrycia.

Ustawa sanacyjna ciąży jeszcze na szkolnictwie powszechnym i tamże pracuje wychowawcza. Stwierdzono, że stosunek Zarządu m. Łodzi i Rady Miejskiej do szkolnictwa powszechnego jest zły.

Łódź w rocznicę Konstytucji Majowej. Dzień Święta Narodowego będzie wielką manifestacją uczuć.

Program uroczystości w dniu 3-im maja.

Dzień 3 Maja Łódź święcić będzie jak zwykle uroczystości. Wszystkie niemal organizacje, stowarzyszenia i związki czynią przygotowania, aby dzień ten uczcić godnie.

Komitet Obchodu Święta Narodowego 3 Maja wydał do obywateli m. Łodzi następującą odezwę:

„Dzień Święta Narodowego czci w dniu 3 Maja cała Polska.

Dzień to wiekopomny, który mówi o wielkiej przeszłości, nawiązuje do większej jeszcze i wspanialszej przyszłości Narodu i Państwa.

Niech się w dniu tym krzepia serca polskie, niech dusze ozarnia wielka myśl o dobro Państwa, niech się objawi jedność Narodu około Jego wielkiej idei.

Niech każdy Polak, każdy mieszkaniec naszego miasta weźmie udział w Świecie Narodowym, aby zmanifestować wobec Ojczyzny naszą polskość niewzruszoną, naszą wierność i czułość wobec najwyższych Jej dóbr, wobec Jej Majestatu.

Wzywamy przeto niniejszem wszystkie organizacje społeczne, kulturalno-oświatowe, zawodowe, sportowe, cechy rzemieślnicze i t. p. do jak najliczniejszego zmanifestowania w dniu tym swoich uczuć przez wzięcie udziału w objętych programem uroczystościach”.

PROGRAM DNIA.

Dziś dorocznym zwyczajem o godzinie 20-jej orkiestry wojskowe, policyjne i straży ogniowej odegrają capstrzyk na ulicach miasta.

W czwartek, dnia 3 maja program będzie następujący:

Godzina 6.30 — Pobudka orkiestr wojskowych.

Godz. 9: — Nabożeństwa w świątyniach katolickich dla szkół powszechnych o godz. 10-jej nabożeństwa w tychże świątyniach dla młodzieży szkół średnich.

Godz. 10: — Nabożeństwa w świątyniach innych wyznań.

Godz. 11: Uroczyste nabożeństwo w Katedrze św. Stanisława Kostki.

Godz. 12: Defilada przed przedstawicielami władz z p. wojewodą i gen. Małachowskim na czele.

Godz. 16: Uroczyste posiedzenie Rady Miejskiej.

Godz. 17: Koncerty w parkach i ogrodach miejskich.

Godz. 20.30: Uroczyste przedstawienie w Teatrze Miejskim: „Zemsta za mur graniczny”, komedia w 4 aktach Al. W. Fredry.

Po południu odbędzie się w kinach bezpłatne przedstawienia dla żołnierzy, wieczorem uroczysta akademja w Filharmonii.

Zrzeszenia i korporacje, biorące udział w nabożeństwie w Katedrze św. Stanisława Kostki, proszone są o przybycie do Katedry najpóźniej o godz. 10.30

W. Zrzeszone nauczycielstwo wierzy, iż gmina mimo różnorodnych ważnych i pilnych potrzeb, jak kanalizacja, rozbudowa i t. p. nie zwolni dotychczasowego tempa budowy gmachów szkolnych, gdyż w Łodzi jeszcze 80 proc. izb szkolnych nie nadaje się do użytku szkolnego.

Izby szkolne mieszczą się w domach prywatnych — mieszkalnych i gdyby je oddać na właściwy cel, to przybyłoby w Łodzi około 1 i pół tysiąca mieszkań robotniczych (o 1 lub 2 pokojach z kuchnią), co zażądałoby w części głód mieszkaniowy w naszym mieście. Ale na to potrzeba wielkich sum i temu zaradzić może tylko długoterminowa pożyczka.

Zarząd Ogniska Łódzkiego nabył księgarnię, w której działwa po najniższych cenach zaopatruje się w podręczniki i piśmienne materiały. Po zakończeniu sprawozdania przystąpiono do wyboru zarządu. Na prezesa ogniska związku powołano p. Papisa. (p)

UROCZYSTE POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ.

Jutro odbędzie się uroczyste posiedzenie Rady Miejskiej w Łodzi przy udziale przedstawicieli władz państwowych i instytucji kulturalnych.

Po przemówieniu prezesa Rady odbędą się popisy wokalnemu-muzyczne miejscowych-sil artystycznych.

Na posiedzeniu tem wreczona zostanie również nagroda literacka, przyznana Julianowi Tuwimowi. (b)

W ZWIĄZKU LUD.NAR.

W dniu 3 maja o godz. 5 po poł. odbędzie się zebranie w lokalu Związku Ludowo-Narodowego przy ul. Żeromskiego 74, na którym prof. L. Stankiewicz wygłosi odczyt „O konstytucji 3 Maja”. Wejście tylko dla członków Z. L. N. za okazaniem legitymacji.

AKADEMJA W TOW. ŚPIEW. „HARMONIA”.

Tow. Śpiew. „Harmonia” w Łodzi przy współudziale Opieki Szkolnej urządzi w gmachu szkolnym im. Bol. Chrobrego przy ul. Drewnowskiej nr. 88 dnia 3 maja r. b. uroczystą akademję z nader urozmaiconym programem, a mianowicie: prelekcja, śpiewy solowe, deklamacje, wyśtepy chórów pod dyr. p. K. Golańskiego oraz odegrany będzie obraz sceniczny „Kościuszkę w Petersburgu” pod reżyserją p. Gałęckiego, art. dram. Teatru Popularnego.

Początek o godz. 4 min. 30 po poł.

ŚWIĘTO PRACY W CHRZ. ZWIĄZKACH ZAWODOWYCH.

Komitet Obchodu Święta Narodowego — Święta Pracy, wzywa niniejszem wszystkie organizacje chrześcijańskie robotnicze, zawodowe i oświatowe do wzięcia udziału ze sztandarami w Świecie Pracy. Robotnicy chrześcijańscy zbierają się w dniu 3 maja o godz. 8 min. 30 rano w oddziałach na Ogrodowej, w Widzewie i Zarzewiu. O godz. 9 rano zbiórka przy ul.

Zjazd związku szkolnych zrzeszeń społecznych.

Uchwały i wnioski zjazdu.

Zjazd związku zrzeszeń społecznych utrzymujących szkoły średnie w Polsce, odbył się dnia 29 ub. m. w Warszawie, w lokalu szkoły im. Zamoyskiego.

Zebranie otworzył prezes wydz. wykonawczego adwokat H. Eberhardt, przewodniczącemu objął dyr. Antoni Idzikowski z Łodzi.

Podczas obrad wygłosili referaty: prof. Kreczmar p. t. „Kryzys finansowy szkolnictwa prywatnego”, dyr. Łódzki p. t. „Zagadnienie reformy szkolnictwa w Polsce” i dyr. Rondthaler p. t. „Praca wychowawcza i psychologia”.

Ze zgłoszonych wniosków zasługują na uwagę poniższe uchwały:

„Wobec kryzysu, który przechodzi szkolnictwo średnie prywatne w Polsce, gdzie zastępuje ono w znacznej mierze szkolnictwo średnie państwowe, zważywszy, że dla dobra rozwoju duchowego narodu obok państwowej niezbędna jest egzystencja szkoły prywatnej, zjazd związku zrzeszeń społecznych uchwała dołożyć wszelkich wysiłków i pobudzić do nich całe światło społeczeństwo polskie w celu gromadzenia środków, odpowiednich dla podtrzymania prywatnego szkolnictwa średniego.

Wystąpić do ciał ustawodawczych i władz oświatowych o prawne zabezpieczenie bytu szkół prywatnych, kredyty państwowe na subwencje, uwolnienie szkół prywatnych od podatków oraz świadczeń społecznych, stosowanych w dziedzinie handlu i przemysłu, zapewnienie nauczycielstwu szkół prywatnych i społecznych tych samych praw i przywilejów, z których korzystają pracownicy państwowi.

W celu opracowania wniosków, dotyczących roli i stanowiska szkoły społecznej w Polsce zebrać komisję do spraw społecznych” z 5 osób, pracujących w szkołach społecznych.

Prace komisji przyjęte przez wydział

Przejazd 34 w Domu Ludowym, skąd ze sztandarami i orkiestrami wyruszy pochód do Katedry na nabożeństwo. Zgłoszenia organizacji, pragnących przystąpić do obchodu Święta Pracy przyjmuje Komitet, ul. Przejazd 34, tel. 5-73, w godz. od 10 do 1 po poł. i od 4 do 7 wiecz.

SOKOLSTWO ŁÓDZKIE W DNIU 3 MAJA.

Zarząd Okręgu Łódzkiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” wzywa drużyn, druchny, junaków i junaczki wszystkich gniazd łódzkich na zbiórke w dniu 3 maja r. b. o godz. 9.30 rano do gniazda „Łódź I” przy ul. Nawrot 23, skąd nastąpi wymarsz ul. Nawrot, Piotrkowska do Katedry św. Stanisława Kostki na nabożeństwo.

Po nabożeństwie nastąpi przemarsz przed władzami sokolemi i rozwiązanie pochodu przed gniazdem „Łódź III” przy ul. Emilji.

O godz. 3-iej po poł. zbiórka wszystkich drużyn, druchny i młodzieży na boisku gniazda „Łódź III”, gdzie odbędzie się publiczny popis gimnastyczny.

Wejście na popisy dla publiczności bez płatne.

W związku z powyższem wzywa się wszystkich ćwiczących na zbiórke o godzinie 6 wieczór, dnia 2 maja r. b. na boisko gniazda „Łódź I” celem przerobienia obrazów.

3 MAJ W POLSKIEJ Y. M. C. A.

Bogaty program uroczystego obchodu Święta Narodowego ściąganie nlewatpliwie tłumy naszego społeczeństwa do sali Polskiej YMCA, Piotrkowska 89.

Przewodniczący obchodów dr. A. Grohman. Udział biera prof. J. Kamiński, p. Krzemliński, artysta teatru miejskiego, p. Kerger, tenor i chór Tow. Śpiew. „Lutnia”. Początek o godz. 7 wiecz.

Wejście dla wszystkich bezpłatne. Uprasza się członków o wzięcie udziału w nabożeństwie. Zbiórka w lokalu Y. M. C. A., Piotrkowska 89, o godz. 9 rano.

wykonawczy związku, będą złożone władzom oświatowym.

W toku przemówienia wyłoniły się m. in. następujące tezy: podstawowym wykształceniem ogółu winna być 7-mioletnia szkoła powszechna, która jako powołana do dania elementarnej oświaty i przygotowania obywatelskiego ogromnej większości społeczeństwa, powinna mieć samoistny program, niezależny od celów i zadań innych rodzajów szkół. Szkoła średnia ogólnokształcąca, której zadaniem jest przygotowanie na podstawie istotnych zdolności dobranej młodzieży do studiów wyższych, winna opierać się na 4 pierwszych oddziałach szkoły powszechnej i być 8-mioletnią. Obok 8-letniej szkoły średniej ogólnokształcącej pożądanym jest tworzenie szkół eksperymentalnych ewentualnie o skróconym toku nauki. Szkoły te, które powinny być eksperymentem nie tylko ustrojowym ale i pedagogicznym mogłyby się stać realną podstawą do dyskusji na temat odmiennego aniżeli 8-mioletniego ustroju szkolnictwa średniego.

Wybory do wydziału wykonawczego związku dały wynik następujący: adw. H. Eberhardt, inż. M. Bergson, red. N. Niklewicz, Edw. Zienkowski, Szałas i adw. St. Kozłowski oraz dyrektorzy: Załuski, J. Górecka i St. Świetlicki. Komisja rewizyjna: J. Janota-Bzowski, inż. R. Kaszuba i p. Rudowski.

NABOŻEŃSTWA W KOŚCIOŁACH EWANGELICKICH W JEZYKU POLSKIM.

W dniu 3 maja, z okazji Święta Narodowego odprawi uroczyste nabożeństwo w języku polskim w kościele św. Jana o godzinie 9 rano pastor Kotula, zaś o godz. 10 i pół rano pastor Dietrich w kościele św. Jana, a w kościele św. Trójcy w tymże czasie pastor Frischke.

ZJAZD DELEGATÓW PRAC. ZW. UŻYT. PUBL.

Jutro przed południem w Teatrze Miejskim nastąpi otwarcie 4-dniowego zjazdu delegatów związków pracowników instytucji użyteczności publicznej. Na zjazd przybędzie około 200 delegatów.

W pierwszym dniu zjazdu odbędzie się bankiet, urządzony przez zarząd m. Łodzi i Związek Łódzki.

Zamknięcie zjazdu nastąpi w niedzielę po południu. Po za tem przewidziane są wycieczki do Tuszyńka, do Kasy Chorych w Zgierzu oraz „Widzewskiej Manufaktury“ i większych zakładów przemysłowych.

Przed zamknięciem zjazdu nastąpi posiedzenie konstytucyjne nowoobranego zarządu głównego. (b)

Należy pamiętać, że utrata łaknienia, bezsenność, niezdolność do pracy, cuchnący oddech zależą od wadliwej czynności przewodu pokarmowego i że **Cascarine Leprince** w dawkach po 1 lub 2 pigułki wieczorem podczas jedzenia, usuwa szybko i niezawodnie wszystkie powyższe dolegliwości. Sprzedaj we wszystkich aptekach.

STAN WETERYNARYJNY W POLSCE.

Stan weterynaryjny w Polsce stale ulega poprawie, ostatnio należy zanotować ponowne zmniejszenie się pryszczycy, która raz zlikwidowana w dwóch powiatach i czterech zagrodach. Obecnie pryszczycza zapowietrzona sa tylko trzy powiaty woj. kieleckiego, podczas gdy przed rokiem za razą obejmowała dwanaście województw 140 powiatów.

Ponadto niższe notowania wykazują węglik, różycza, pomór świń oraz wścieklizna.

KONSUMCYJNE ELEWATORY ZBOŻOWE.

Dowiadujemy się, że do Łodzi i innych większych ośrodków wysłane zostały przez min. spraw wewn. okólniki w sprawie tworzenia konsumcyjnych elewatorów zbożowych.

Z MIEJSKIEJ GALERII SZTUKI.

Znakomity grafik, łódzianin J. Hecht, odznaczony najwyższymi nagrodami w Polsce i Francji przybył z Paryża do Łodzi i urządził w sobotę, dnia 5 maja wystawę swej kolekcji prac graficznych, których większość znajduje się w muzeach: Britisch-Muzeum, w Bibliotece Narodowej Francuskiej, w Królewskim Muzeum w Sztokholmie, gdzie w miesiącu kwietniu urządził z nadzwyczajnym powodzeniem wystawę swych prac. Na obecnej wystawie grafiki francuskiej w Ławrze, pomieszczone są prace jego w kolekcji francuskiej. Niewątpliwie prawdziwi miłośnicy sztuki skorzystają ze sposobności zapoznania się z twórczością artysty, wystawiającego w Polsce po raz pierwszy.

W środę, dnia 2 maja o godz. 8 wiecz. odbędzie się odczyt prof. dr. Wilhelma Fallka na temat: „Don Juan w literaturze europejskiej“.

POŻAR FABRYKI ŚLEPYCH NABOJÓW.

Wczoraj w posesji Rasziga przy ulicy Sienkiewicza 72, wybuchł pożar w fabryce ślepych naboju. Pożar spowodowany został rozlaniami parafiny na ogień w piecu. W krótkim czasie cała sala fabryczna stanęła w ogniu. Zaalarmowano straż ogniową. Na miejsce przybyły oddziały II i IV, które po upływie godziny pożar zlikwidowały. Strat chwilowo nie obliczono.

DIŻURY APTEK.

Dziś dyżurują apteki: F. Wólcickiego, Napiórkowskiego 27, W. Danieleckiego, Piotrkowska 127, P. Ilnickiego, Wólczańska 37, Leinwebera, Plac Wolności 2, Hartmana, Młynarska 1, J. Kahana, Aleksandrowska 80. (b)

Dzień 1 maja w Łodzi.

Spokojny przebieg manifestacji robotniczych.

Dzień 1-szy maja w Łodzi miał przebieg spokojny. Nie zanotowano żadnych poważniejszych incydentów, któreby zakłóciły spokój w mieście. W godzinach rannych i południowych panował niezwykle ożywiony ruch pieszy i kołowy ze względu na brak komunikacji tramwajowej. Kilka drobnych zaistniało z organizacjami komunistycznymi i stronnictwami komunistycznymi zlikwidowały władze bezpieczeństwa publicznego. O godz. 11 i pół przed południem ulicami miasta przeciągnęły szeregi robotników i robotnic przy dźwiękach orkiestr związkowych i organistów. Na czele pochodu kroczyli przedstawiciele miasta w komplecie, a więc prezydent Ziemięcki i obydwa wiceprezydenci, Jawniczy z PPS oraz prezes Rady Miejskiej inż. Holcgreber i radni socjalistyczni. Za szeregami PPS maszerowali członkowie PPS lewicy i drobnerowcy. Między tymi wywiałowało się zażęcie. Komuniści bowiem w trakcie wyruszenia pochodu rozwinieli swoje sztandary i transparenty z hasłami antypaństwowymi. Sil-

ne oddziały policji pieszej i konnej odcięły czoło pochodu od pozostałych i tych manifestantów rozproszyły.

Transparenty o treści antypaństwowej i sztandary komunistyczne odebrano i aresztowano 14 osób, które odstawiono do urzędu śledczego.

Czoło pochodu, przeszedłszy ulicą Piotrkowską, skierowało się do Placu Wolności, a stąd ulicą Konstantynowską na Polecie Konstantynowskie. Tutaj uczestnicy pochodu stanęli półkolem przed pomnikiem poległych. Do zgromadzonych przemawiano z dwóch trybun. Wreszcie po przyjęciu kilku rezolucyj pochód został rozwiązany.

W godzinach popołudniowych wyruszyło kilkanaście pojedynczych wagonów tramwajowych, które utrzymywały komunikację w głównych arteriach miasta.

Wieczorem w klasowych związkach zawodowych odbywały się odczyty. W Teatrze Miejskim odbyło się przedstawienie „Róży“ — Żeromskiego.

Zakład Optyczno-Chirurgiczny
Z DZIAŁAMI: fizycznym, chemicznym, fotograficznym, ortopedycznym i pracownia przezroczycy dla szkół i pogadanek
KAZIMIERZ ROSZAK
w ŁODZI, ul. Pr. Narutowicza N. 1. (Bielna) Telefonu Nr. 21-18
Firma egzystuje od 1886 roku.

poleca w wielkim wyborze: różnorodne szkła optyczne, między innymi szkła „PUNKTAL“ C. ZEISSA szkła cylindryczne, skombinowane, krzyżowe; oprawy do okular i binokli w najróżnorodniejszych fasonach, lornetki teatralne i polowe, lorniony, szkła powiększające i t. p. Duży wybór szkła chemicznego dla laboratoriów fabrycznych, szkolnych i t. p.
Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Liga Mocarstwowego Rozwoju Polski.

Wojewódzki komitet w Łodzi.

W ostatnich dniach powołany został w Łodzi komitet wojewódzki Ligi Mocarstwowego Rozwoju Polski, w następującym składzie: prezes — Stanisław Pawłowski, sekretarz — Miron Lewandowski, członkowie-kierownicy wydziałów: Aleksander Zaleski, Marija Wieckowska, Antoni Tomaszewski, Romuald Petrykowski.

Komitet wojewódzki rozpoczął już swoje czynności powołując komitety powiatowe i kola Ligi Mocarstwowego Rozwoju Polski.

Zadaniem Ligi jest dążenie do zdobycia dla Polski mocarstwowego stanowiska przez pracę nad rozbudzeniem uśpiętych sił twórczych w narodzie i podniesieniem jego kultury zarówno duchowej jak materialnej, pracę nad wychowaniem jak najszerzych warstw społeczeństwa

rozumiejących potrzeby ładu, karność, poszanowania i przestrzegania ustaw, rozbudzenie czynnego zainteresowania wśród najszerzych warstw społeczeństwa i stworzenie jednolitego frontu w sprawach obrony narodowej, zwalczanie jednostek oraz grupowań żerujących na żywotnych interesach państwa, tudzież te pierze przejawiających się w jakichkolwiek formach nadużyć uprawianych przez sprzedajne elementy.

Do osiągnięcia wskazanych celów Liga dąży przez czynne poparcie i dopomaganie w realizowaniu idei państwowej czynników obecnie rządzących oraz krzewienia w szerokich warstwach społeczeństwa zrozumienia dla tej idei zaufania do metod pracy tych czynników, a to za pomocą konferencji, odczytów, wydawnictw i t. p.

Nowy rozkład jazdy na kolejach państwowych.

Zasadnicze zmiany w komunikacji zastosowane zostaną z dn. 15 b. m.

Ministerstwo Komunikacji opracowało nowy rozkład jazdy na P. K. P., który wchodzi w życie od 15 maja r. b. Nowy rozkład wprowadza wielkie zmiany i ułatwienia w komunikacji w całym kraju i to zarówno w pociągach miejscowych, jak i na przestrzeniach dalekich. Nowy rozkład oparty jest na rozkładzie dotychczasowym, wprowadza jednak nowy system, z podziałem na pociągi dalekich kierunków.

Stworzono więc 5 głównych szlaków, ze specjalizacją każdego szlaku. Ośrodkiem jest Warszawa i od niej biegną główne szlaki do Wilna, Krakowa, Lwowa i t. d. Na tablicach rozkładowych zamieszczone będą mapki z wyszczególnieniem głównych szlaków i rozgałęzieniami. Każde rozgałęzienie od głównego szlaku oznaczone będzie odpowiednią cyfrą, co ułatwi odnalezienie na tablicy.

Przy opracowywaniu nowego rozkładu Ministerstwo brało pod uwagę postulaty turystyczne, uzdrowiskowe i gospodarcze. W ruchu pociągów turystycznych, względnie do miejscowości uzdrowiskowych i kąpielowych na uwagę zasługują: wyodrębnienie z pociągu zagranicznego (Warszawa—Wiedeń) wagonów

do Zakopanego i stworzenie specjalnego pociągu z Warszawy do Zakopanego i Krynicy (odjazd z Warszawy o 7.35, przyjazd do Warszawy 9.30); stworzenie nowego pociągu turystycznego Zakopane—Krynica, który skraca dotychczasową jazdę do 6 godzin; dodatkowa para pociągów kąpielowych Lwów—Jasło, które będą kursowały w trzech okresach sezonu letniego (na początku, w środku i w końcu sezonu — przed wyjazdem młodzieży do szkół); nowa para pociągów uzdrowiskowych Lwów—Sianki, do miejscowości klimatycznych, położonych na tej linii; dwie pary nowych pociągów wycieczkowych w niedziele i święta z Tarnopola w okolice; nowa para pociągów codziennych całorocznych Stanisławów—Worochta; dwie pary nowych pociągów sezonowych letnich Stanisławów—Worochta; nowa para pociągów turystycznych (w niedziele i święta) Dziedzice — Zakopane na Żywiec i Suchą dla turystyki z zagranicą (w wykonaniu umowy turystycznej, zawartej przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych z Czechosłowacją), przedłużenie pięciu par pociągów uzdrowiskowych z Ustronia do Polany na nowotwartym odcinku Goleśzów—Wisła;

Uśmiechy wiosny.

Jakgdyby za pośrednictwem czarodziejkiej różdżki rozwinął się wspaniały pełen aromatu wiosny kwiat wiosny; roześmiana, rozświeczona i powiewna pewnym krokiem zmierzająca wiosna strona w królewski płaszcz słońca. Pod miłosnym pocałunkiem słońca, pieszczotliwie muskającego promieniami swemi zniechęca przyrodę pobudziły się do życia i okryły zielenią drzewa, krzewy i trawy, które w miesiącu kwitnienia wyglądały tak jeszcze anemicznie, blade i mizernie. Puste, roztopami pokryte pola zakolysały się runiejącymi zbożem. Upojnym czarem wionęły białe i żółte narcyze, rozwinęły się szampańskie kielichy tulipanów, zadzwoniły dzwonki wszelakiego kwiecia wśród faszów i pól. Doniedawna kołyszące się pod mroźnym podmuchem wiatru suche bąbelki krząkłów trzepoczą się kąpiąc pierwsze pędy zieleni w życiodajnym słońcu. Zakwitły wiśnie, podniosły się trawy. Czujemy wreszcie, że wiosna nadeszła i trwać będzie, a uśmiech jej niechaj będzie równocześnie uśmiechem człowieka i jego radością życia.

Poznaj kraj ojczysty.

Zaznajamianie młodzieży szkolnej z pięknem ziemi ojczystej i jej zasobami posiada niezwykle doniosłe znaczenie w dziedzinie naukowo pedagogicznej. Idei tej hołdować należy bezwzględnie, naoczne bowiem stwierdzenie tego, co zaczęta nieła młodzież szkolna z teorii, posiada dla niej nieocenioną wartość praktyczną ducha, teoretyczna wiedza nabywa elastyczności i staje się tem, co zwykliśmy nazywać wiedzą praktyczną.

Wielką wagę przywiązuje do tego dyrekcja gimnazjum filologicznego A. Zimowskiego. Młodzież tego gimnazjum, dzięki rozumnym zarządzeniom swych przełożonych często korzysta w dni wolne od nauki z wycieczek dalszych lub bliższych.

Niedawno wszak donosiliśmy o wycieczce młodzieży tego gimnazjum do Warszawy, gdy oto w dn. 29 ub. m. młodzież klas 7, 6, 5 i 4 zwiedziła Łowicz i jego okolice. Pod kierownictwem swych przełożonych uczniowie poznali się z zasobną w szczególne pomniki przeszłości ziemi łowicką. W Łowiczu młodzież zwiedziła ciekawe i bogate muzeum etnograficzne, korzystając z faskawych informacji p. dr. Chmieleńskiej, kierowniczki oddziału Tow. Krajoznawczego w Łowiczu, ruiny zamku prymasowskiego, położonego na 9 kilometrów od Łowicza, park i pałac księcia Radziwiłłów w Nieborowie, w związku którego pomagali młodzieży tamtejszej proboszcz ks. Fr. Dyżewski. Po zapoznaniu się z osobliwościami Łowicza i jego okolic, rozentuzjuszowana młodzież udała się do pobliskiej stacji kolejowej Bednary, skąd pociągiem wróciła do Łodzi. Dyrekcja szkoły i kierownicy wycieczki prof. hist. A. Jackowski i wych. fizycz. E. Krak za naszym pośrednictwem składają p. dr. Chmieleńskiej i ks. prob. Dyżewskiemu staropolskie „Bóg zapłać“.

nowa para pociągów wycieczkowych (w niedziele i święta) Katowice—Polana; przedłużenie dwóch par pociągów pośpiesznych Kraków—Rabka do stacji Zaryte; oraz zaprowadzenie dodatkowej nowej pary pociągów osobowych Chabówka—Zaryte dla obsługi Rabki.

Ze względów gospodarczych zaprowadzono szereg nowych pociągów, przede wszystkim t. zw. wahadłowych (krótkich) w dyrekcjach: Wileńskiej, Warszawskiej, Radomskiej, Gdańskiej i Poznańskiej, tytułem próby, zamiast pociągów motorowych. Istnieje bowiem tendencja, by ruch podmiejski zastąpić wyłącznie pociągami motorowymi. Z dalszych posunięć zasługują na wyróżnienie nowa para pociągów Kielce—Katowice; zaprowadzenie na wszystkich odcinkach dyr. Wileńskiej, gdzie był ruch nieregularny (2 do 3 razy tygodniowo), ruchu codziennego, najmniej dwoma parami pociągów; zaprowadzenie 10 par poc. motorowych Kraków—Wieliczka (rynek), oraz 2 par również motorowych Kraków—Katowice; przedłużenie pociągu Lwów—Dziedzice do granicznej stacji czechosłowackiej Petrowice, nowa para pociągów pośpiesznych łącznikowych między Trzebinia i Dziedzicami dla komunikacji Wiednia i Pragi przez Małopolskę z Rumunią nowa para pociągów całorocznych Lwów—Przemysł, Lwów—Żółkiew i Lwów—Skińków (ze względu na port lotniczy w Skińkowie); oraz cały szereg drobnych udogodnień w zakresie wagonów bezpośredniej komunikacji i nowych połączeń.

Rzym czy Paryż?

Rywalizacja między Francją a Włochami

Dokąd kierują swój wzrok ludy łacińskie? Ku Rzymowi, czy ku Paryżowi?

Rzymska „Tribuna” odpowiada: „Ludy łacińskie zwracają na nowo swą uwagę w stronę Rzymu, a może nawet bardziej przykuwa ich wzrok Rzym, niż Paryż, gdy szukają źródła natchnienia”.

„Czemu? Ponieważ w okresie upadku potęgi i prestiżu światowego idei demoliberalnej, wyradzającej się w socjalizm, zrodziła się i zakwitła wspaniale w Italii idea starorzymskiego porządku, hierarchii autorytetu. Obok republiki francuskiej, demokratycznej, laickiej, parlamentarnej, opartej w teorii na ludowladztwie a w rzeczywistości na walce klas, wyrósł i okrzepł w Italii ustroj, w którym suwerenność ludu została zastąpiona przez suwerenność nacji, zorganizowanej w państwo”.

Pozostawiwszy na samym wstępie pytanie: Rzym czy Paryż? — rzymska i faszystowska „Tribuna” rozstrzyga je sposobem uproszczonym, stwierdzając apriorycznie większą jakoby siłę przyciągającą Rzymu i jego wyższość nad Paryżem, polegającą na tem, iż gdy Rzym świeci światu przykładem harmonii klas osiągniętej dzięki faszystowskiemu ustrojowi aparlamentarnemu.

W zbyt już uproszczonym rozumowaniu „Tribuna” rzuca się w oczy błąd zasadniczy, polegający na utożsamianiu demoliberalizmu z socjalizmem. Republika francuska jest w tym samym stopniu daleka od urzeczywistnienia socjalizmu, co aparlamentarny ustroj faszystowski od realizowania harmonii klasowej. Można subiektywnie oceniać wady i zalety jednej i drugiej formy rządów, można przyznawać wyższość jednej nad drugą, kierując się sympatią ku tej, antypatią ku tamtej — niesposób wszakże udowodnić rzeczowo i obiektywnie na podstawie tych danych i motywów, którym posługuje się „Tribuna”, iż Paryż został zdystansowany w oczach świata, ściślej zaś mówiąc w oczach ludów łacińskich, przez Rzym. Zresztą jeśli użyć nazwy „ludy łacińskie” w pluralis ma być ściślem, należy ją sprowadzić z powrotem do liczby pojedynczej mniej imponującej, ale zato prawdziwszej. Prócz Hiszpanji nie ma nacji łacińskiej, czerpiącej przykład i natchnienie z Rzymu.

Alé — revenons a nos moutons. Wywody „Tribuna” tak lapidarne i apodyktyczne na początku, wzbogacone zostały w dalszym toku rozumowania o kilka motyłów natury politycznej, które gruntośnie zmieniają istotę rzeczy.

Twierdzi bowiem „Tribuna”: „Era rywalizacji między Francją a Włochami już przeszła; obecnie należy zwrócić uwagę na znacznie ważniejsze na cały świat sprawy i zadania, które jest wspólnym zadaniem historycznym obu krajów. W obliczu potężnej hegemonii światowej imperium brytyjskiego, nie mniej potężnego panamerykanizmu yankeesów, bolszewizmu rosyjskiego, walczącego bronią komunizmu i mobilizacji azja tyckiej, w obliczu germanizmu i podboju świata przez ducha protestantyzmu, który poddał swym nakazom i kanonom nie tylko Wersal, ale i Genewę — Francja i Włochy, niechętne sobie i idące luzem, z trudem tylko będą mogły uratować swą niezależność polityczną i swą tysiącletnią koncepcję świata i życia, której kwint esencją jest latynizm i katolicyzm”.

Tu, jak widzimy, koncepcja „Tribuna” odbiega znacznie od tego, co było przez nią wysunięte we wstępie. Jeżeli „era rywalizacji między Francją a Włochami już przeszła”, jak w takim razie da się wyfluencyjować pierwszą sunozycją „Tribuna” o rywalizacji między Rzymem a Paryżem o herło wpływów? Chyba, zgodnie z teorią o niższości ustroju parlamentarnego i demoliberalnego, hipotezą o osiągniętej już przewadze Rzymu nad Paryżem w dziedzinie władztwa dusz. Za tą hipotezą i za jej prawdziwością przemawia narażenie tylko dobra wola i niemniej dobre chęci „Tribuna”. Paryż nie został jeszcze zdystansowany.

Nieco inaczej, oczywiście, przedstawia się intencja wywodów „Tribuna” po uwzględnieniu motywu hegemonii panamerykanizmu, sławizmu, anglosaksonizmu. W tym razie sprowadza się kwestia prymatu tej czy tamtej stolicy do sprawy unii łacińskiej, do przeciwstawienia

latynizmu innym blokom narodowym. Za gadnienie par excellence polityczne, zamiast swych pozorów historyczno-kulturalnych.

Wątpić należy, czy mimo kuszących perspektyw przyszłości, rysowanych przez „Tribunę”, zechce Paryż poddać się kierownictwu Rzymu. Jedno z pism paryskich skomentowało przychylnie choć nie bez pewnej ironji ofertę „Tribuna”.

Zapisy do oficerskiej szkoły marynarki wojennej. Wczoraj upłynął termin wnoszenia podań.

W dniu 1-ym maja upływa termin wnoszenia podań o przyjęcie do oficerskiej szkoły marynarki wojennej. Warunki przyjęcia są następujące: 1) Przyjmowani będą do szkoły obywatele polscy, którzy nie przekroczyli w dniu 1 maja roku przyjęcia 20 lat, 2) uczynią zadość warunkom zdrowotnym, 3) posiadają świadectwa dojrzałości, 4) zdadają egzamin konkursowy.

Podania należy kierować wprost do komendanta O. S. M. W. (w Toruniu, kościół Raclawicki).

Do podania należy dołączyć: dowód obywatelstwa polskiego, metrykę urodzenia, świadectwo dojrzałości, krótki życio-

wyrażając przytem zupełną ufnosć w przyszłość Paryża — metropolii kultury. Wydaje się bowiem w świetle chłodnej rozważki i umiarkowania, iż zasadniczym błędem całego rozumowania pisma włoskiego jest postawienie kwestji: Rzym czy Paryż? Niema tu kwestji podporządkowania, jest i może być tylko kwestja współrzędności.

rys i dwie fotografie, zobowiązanie do służby w marynarce wojennej w potrójnej ilości czasu przebytego w szkołach wojsk-morskich w razie ich ukończenia. Zezwolenie rodziców względnie opiekunów, świadectwo moralności, o ile między uzyskaniem świadectwa dojrzałości a wstąpieniem do O. S. M. W. upłynęło więcej, niż 6 miesięcy. Uczniowie szkół średnich, którzy zdają egzamin dojrzałości w końcu czerwca, mogą dołączyć zaświadczenie, że są dopuszczeni do egzaminu dojrzałości, same zaś świadectwo przedstawiają najpóźniej 1-go lipca. Egzamin konkursowy odbędzie się 11, 12 i 13 lipca.

Wymiana polskiej młodzieży szkolnej z zagranicą.

Przystępne warunki spędzenia wakacji wśród obcych.

Towarzystwo wymiany z zagranicą młodzieży szkolnej podczas wakacji letnich organizuje podczas wakacji tegorocznych po raz pierwszy wysyłkę naszej młodzieży szkolnej do Francji, Belgii, Anglii, Szwajcarii i Austrii. Projektowane jest również urządzenie odpowiednich letnisk dla młodzieży zagranicznej w Polsce.

W ten sposób, młodzież pozna się wzajemnie, pozna kraj, a — zaprzysiężniwszy się w młodości, zostanie w przyjaźnielskich stosunkach na przyszłość. Korzyści kulturalne, językowe, fizyczne będą również uciążliwie duże. Młodzież przebywać będzie w zdrowych miejscowościach górskich, leśnych lub nadmorskich, otrzymywać dostateczne zdrowe pożywienie, korzystać będzie ze sportów gimnastyki, kąpiel, z pogadanek przy zwiedzaniu muzeów, galerij obrazów i t. p.

Stale pozostawać będzie pod opieką dyplomatyczną-konsularnych władz polskich zagranicą i komitetów miejscowych organizujących się w każdym kraju.

Na wakacje letnie w roku bieżącym przewidywany jest wyjazd młodzieży w

liczbie 200 osób, w grupach po 40 dzieci, osobno ze szkół żeńskich, osobno z męskich pod opieką nauczyciela szkoły, z której pochodzi młodzież, ewentualnie lekarza szkolnego, jednego delegata z grona rodziców i studenta wyższych szkół do pomocy w grupach, przekraczających liczbę 40 osób.

Koszta związane z wyjazdami uczniów i uczenie polskich będą tak obliczone, aby jaknajwiększa liczba młodzieży, mogła wziąć udział w wycieczkach. W każdym razie koszty pobytu zagranicą nie będą przewyższały 300 zł. miesięcznie (jazda koleją, utrzymanie etc.). Za młodzież zdolną, niezdolną, a poleconą przez rady pedagogiczne, wymienione towarzystwo starać się będzie u odpowiednich władz instytucyj społecznych i osób prywatnych o całkowite lub częściowe pokrycie kosztów.

Podjęta w bieżącym roku próba wymiany młodzieży powinna wydać dobre rezultaty i nabrać czasem charakteru stałej, celowej akcji zbliżenia wzajemnego pomiędzy młodzieżą szkolną różnych krajów.

Nie wolno znęcać się nad zwierzętami.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o ochronie zwierząt weszło w życie.

Z dniem dzisiejszym na terenie Łodzi weszło w życie rozporządzenie p. Prezydenta Rzplitej o ochronie zwierząt, które postanawia, co następuje:

Znęcanie się nad zwierzętami jest wzbronione. Za zwierzęta w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważane są wszelkie domowe i oswojone zwierzęta i ptactwo dzikie, ptawy i t. p. Przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć: używanie do pracy zwierząt chorych, rannych lub kulawych; bicie zwierząt po głowie, dolnej części brzucha, dolnych częściach kończyn; bicie zwierząt przedmiotami twardymi i ostrymi lub zaopatrzonymi w urządzenia, obliczone na sprawianie specjalnego bólu; przeciążanie zwierząt pociągowych i jucznych ładunkami, nie odpowiadającymi ich sile lub stanowi dróg; przewożenie, przenoszenie lub pedzanie zwierząt w warunkach powodujących cierpienia fizyczne; używanie uprząży, pet, więzów i t. p., powodujących ból; używanie zwierząt do wszelkiego rodzaju doświadczeń powodujących śmierć, uszkodzenia cielesne lub ból fizyczny; złośliwe straszenie i drażnienie zwierząt i

wszelkie wogóle zadawanie zwierzętom cierpień bez odpowiednio ważnej i słusznej potrzeby.

Kto się dopuści czynu przewidzianego powyższym rozporządzeniem, ulegnie karze grzywny do 2000 zł. albo karze aresztu do 6 miesięcy lub obu karom łącznie.

Takiej samej karze ulegnie właściciel zwierzęcia, który świadomie pozwoli na popełnianie wspomnianych czynów, powodując popełnienie ich, albo do nich zmusza. Grzywna karani również będą pracodawcy, zwierzętnicy, przedsiębiorcy i osoby, z których polecenia lub w interesie których zwierzęta używane są do pracy. W wypadku popełnienia wymienionych przestępstw przez nieletnich do lat 14, rodzice lub opiekunowie winni niedozoru ulegną karze grzywny do 50 złotych.

Łódzkie Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami, w powołaniu się na dotychczasową działalność, aby w sposób kompromisowy i łagodny rozciągać opiekę nad zwierzętami i ptactwem, zwraca uwagę właścicielom zwierząt i handlarzom bydła, trzody, ptactwa i ryb, aby, przez należyte obchodzenie się ze zwierzętami, nie zmu-

Firestone

KRÓLOWA OPON

Pobór rocznika 1907.

Komisje poborowe w dniu 3 maja nie urzędują.

Dziś winni stawić się przed komisją poborową nr. 1 (Pomorska 18) mężczyźni rocznika 1907, zamieszkali w obrębie I komisariatu policji o nazwiskach na litery A, B, C, D, E, F, G, H, Ch.

Przed komisją poborową nr. 2 (Ogrodowa 34) winni stawić się zamieszkali w obrębie I komisariatu policji o nazwiskach na litery A, B, C, D, E, F, G.

Przed komisją poborową nr. 3 (Zakątna 82) winni stawić się mężczyźni rocznika 1906, odroczeni z art. 35 b (czasowo niezdolni), zamieszkali w obrębie II komisariatu policji o nazwiskach na litery A, B, C, D, E, F, H, Ch, I, J, K, L, Ł, M, N, O, P, R, S, T, U, W, Z, Ż.

Z obszaru powiatu łódzkiego winni stawić się w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 157 poborowi rocznika 1907 dziś z gmin Łuźmierz i Łagiewniki o nazwiskach na litery A do J włącznie, zaś jutro poborowi ze Zgierza od A do J włącznie. (b)

GROŻBA STRAJKU W PRZEMYSŁE BUDOWLANYM.

Na piątek wyznaczona została ostateczna dwukrotnie odraczana konferencja przemysłowców budowlanych z przedstawicielami robotników.

Jeżeli konferencja ta nie doprowadzi do rezultatu, należy się liczyć z wybuchem bezrobocia w przemyśle budowlanym. (b)

POWRÓT DELEGACJI KASY CHORYCH Z ZAGRANICZY.

Dziś powraca z zagranicy delegacja zarządu i dyrekcji Kasy Chorych, która w Berlinie, Wiedniu i Pradze zaznajamiała się z organizacją tamtejszych Kas Chorych.

Po powrocie do Łodzi na posiedzeniu zarządu Kasy delegacja złoży relację ze swych spostrzeżeń, poczem zarząd omówi ewentualną reorganizację administracji Kasy z zastosowaniem wzorów zagranicznych. (b)

Kancelarja

Adwokata Emila Montlaka

przeniesiona została na

ul. Ewangelicką Nr. 9.

Prenumerując

„LOT POLSKI”

popieracie L. O. P. P.

Prenumerata roczna 12.—złoty — P. K. O 7860, Warszawa.—Długa 50.

szali policji ani członków Towarzystwa do interwencji, mogącej pociągnąć za sobą, wobec nowej ustawy, bardzo opłakane następstwa.

EXPRESS HANDLOWY

„Kurjer Łódzki“.

Środa, 2 maja 1928 r.

„Kurjer Łódzki“.

Cyfry bilansu handlowego polsko-austriackiego i ich wymowa.

ex) W wydawanym przez Austriacko-Polską Izbę Handlową w Wiedniu periodyku p. t. „Wiadomości Gospodarcze“ z Austrii, Węgier i Jugosławii zabrał ostatnio głos p. dr. Bader, poseł Rz. P. w Wiedniu, kreśląc niezwykle ciekawy artykuł pod powyższym tytułem. Z uwagi na toczące się obecnie rokowania między Austrią i Polską uważamy za celowe dla uzurpcji naszej opinii w tym przedmiocie, która niedawno drukowaliśmy, podać w streszczeniu interesujące wywody p. Badera.

Klasykiem przykładem dla potwierdzenia tezy, że obszar, liczebność i walor polityczny na arenie międzynarodowej pewnego państwa nie zawsze decydują o znaczeniu jego jako partnera w handlu zagranicznym, jest Republika Austriacka w stosunku do Polski. Rola, która Austrii odgrywa w bilansie handlowym polskim, uwidacznia się w udziale tego państwa w naszym statystyce handlu zagranicznego. W ogólnej sumie wartości wywozu Polski w roku 1927 w kwocie 2.514.740.000 złotych figuruje Austrii z kwota 277.193.000 złotych, która to cyfra w porównaniu z rekordem 1926 wykazuje wzrost tego wywozu o 48.333.000 złotych. Porównując udział Austrii w naszym eksporcie z udziałem innych państw konstatujemy, że po Rzeszy Niemieckiej Austrii jest największym odbiorcą produktów naszych na kontynencie. Złożyły się na ten fakt rozmaite czynniki, a głównie struktura ekonomiczna Austrii i układ jej siły produkcyjnej. Ilustruje to przede wszystkim znaczenie, jakie Austrii posiada jako rynek zbytu naszego węgla. Rozporządzając prawie wyłącznie tylko nisko-kolorowym węglem brunatnym, Austrii musiała sprowadzić w roku 1927 zgóra 5.500.000 ton węgla kamiennego z zagranicy w której to ilości partycypowała Polska z 2.900.000 tonami wartości przesyła 80 milj. złotych; należy przytem podkreślić, że nigdzie węgiel nasz nie osiąga tak dobrych cen jak w Austrii, co jest wynikiem okoliczności, że węgiel angielski, którego eksport — jak wiadomo — forsowany jest po cenach dumpingowych, nie dochodzi do Wiednia, tego głównego centrum konsumpcji węgla kamiennego w Austrii z powodu odległości tego miasta od Morza Adriatyckiego, wynoszącej prawie 600 km. Można śmiało twierdzić, że nasz eksport węglowy do Austrii, wynoszący do wartości około 1/4 całego wywozu węgla Polski w znacznej mierze przyczyniła się do utrzymania naszego eksportu węglowego do państw skandynawskich. Węglowy rynek austriacki jest dla Polski w obecnej chwili tem ważniejszym, ile że według ostatnich wiadomości Włochy na były znaczne ilości niemieckiego węgla reparacyjnego. Uprzejmnie to sobie należy wobec usilnych zabiegów rewirów konkurencyjnych wyparcia nas z dominującego stanowiska na tym rynku, które to usiłowania są daleko groźniejsze niż elektryfikacja; zrealizowanie dalszych projektów na punkcie wprowadzenia ruchu elektrycznego na kolejach austriackich jest zresztą przez ogół znawców dość poważnie zakwestionowane.

Druga wielka pozycja w naszym eksporcie do Austrii jest nierogaczyna. W roku 1927 wywieźliśmy do Austrii świnie młode dla których rynek austriacki jest bardzo pojemny, wartości przeszło 75 milionów złotych, co stanowi prawie połowę wartości całego naszego wywozu trzody chlewnej. Jest to wynikiem faktu, że Austrii mimo znacznych wysiłków nie może pokryć swoja produkcja hodowlana na wet drobnej części konsumpcji.

Akcja rolników austriackich w kierunku podniesienia hodowli nierogaczyny może postępować, ze względu na trudności dostarczenia trzodzie odpowiedniej paszy tylko powoli, tak, iż jeszcze na długą metę Austrii skazana będzie na bardzo znaczne importy zagranicznej trzody chlewnej. Także w tej dziedzinie pozycja nasza wskutek konkurencji innych państw nie jest tak bezwzględnie pewna, jaka była doniedawna.

Trzecia bardzo ważna pozycja w naszym eksporcie do Austrii jest mięso świeże, w szczególności białe świnie i białe cielęta. Austrii jest odbiorcą 2/3 całego naszego eksportu mięsa, wynoszącego przeszło 100 milj. złotych. Reszta wywozu na szcze do Austrii przypada na drzewo, produkty naftowe, przedewszystkiem oleje gazowe i smarowe oraz parafiny dalej na cynk, blache żelazne, rury żelazne i inne wyroby metalowe oraz na tekstylia, z których rynek jednak tylko nieznaczna część pozostaje w Austrii, a reszta jest przedmiotem reeksportacji przez wiedeńskie firmy eksportowe do krajów bałkańskich. Jeżeli przeciwstawimy naszemu eksportowi do Austrii import z tego państwa wartości 190.888.000 złotych, dochodzimy do salda na naszą korzyść w wysokości 86.305.000 złotych. Między cyframi obrotu towarowego polsko-austriackiego w statystyce polskiej, a cyframi statystyki austriackiej istnieje bardzo znaczna rozbieżność pochodząca głównie stąd, że wartość naszego wywozu i przywozu obliczona jest w statystyce polskiej w punkcie granicznym austriackim, statystyka austriacka, która oblicza przywóz z Polski do Austrii w roku 1927 w wysokości 269 milj. szyl. dolicza kosztą tranzytu tych towarów przez Czechosłowację, natomiast przy obliczeniu wywozu z Austrii do Polski, który według statystyki austriackiej wynosił tylko 106 milj. szyl. kosztą tranzytu tego nie są wliczone, podczas gdy statystyka polska je uwzględnia, podnosząc przeto cyfry wartości importu z Austrii.

Wzajemny obrót towarowy nie wyzerpuje stosunków gospodarczych, jakie wywiał się z biegiem czasu między Austrią i Polską. Wielką rolę dla nas odgrywa Austrii jako kraj tranzytu naszych towarów w stosunkach z Włochami, względnie przez Triest do Bliskiego Wschodu, ze Szwajcarią i Jugosławią. Tranzyt przez Austrię nie osiągnął jeszcze swego punktu kulminacyjnego. W miarę ulepszeń komunikacyjnych, nad którą Austrii usilnie pracuje w dziedzinie koleinictwa, lotnictwa i komunikacji dunnajowej, przed Wiedniem otwiera się wielka przyszłość jako punktu węzłowe-

go w Europie środkowej. Otwarcie bezpośredniej drogi wodnej dla żeglugi na wielką skalę z Renu przez Dunaj do Morza Czarnego, uczyni z Wiednia — dzięki pracom około wybudowania wielkiego portu i dostosowania wypróbowanego aparatu komercyjnego tego centrum handlowego do potrzeb olbrzymio wzmoczonego ruchu który oczekiwać należy po zrealizowaniu powyższego projektu — emporium o znaczeniu światowym. W współpracy z narodami, które będą starały się wykorzystać te drogi na Wschód, Polski nie powinno brakować.

Mylnym jest dość rozpowszechnione tu i u nas zapatrywanie, że stanowisko nasze gospodarce w Austrii utrzymuje się poprostu siła ciężkości. Nagromadziłyśmy od lat 10 zapas doświadczeń, które niosą nowe wskazania, wymagające od obu stron czynnej i czujnej polityki. Niezależność gospodarca Austrii daje jej na naszym rynku stanowisko szczególnie uprzywilejowane, ale i nam, Polsce, umożliwia w atmosferze wzajemnej zażyłości znajomości ludzi, zwyczajów rynku, działać bezpośrednio i budować stosunki gospodarcze na zdrowym gruncie gospodarczych interesów i potrzeb.

Nasiona warzywne.

ex) Na rynku nasion warzywnych ruch ciągle jeszcze wielki. Notują za 1 kg. loco skład Warszawa w złotych: kminek czyli karolek jednoroczny 4, karczochy zimowe za 100 gr. — 18, karczochy fioletowe 9, kolender zwykły za 1 kg. — 3.50, koper ogrodowy zwykły 6, koper włoski za 100 gr. — 2.70, kukurydza jadalna Popcorn perłowa amerykańska 3.60, Crosby wczesna cukrowa — 10, Szekler węgierska 4.50, badeńska wczesna — 5, mak biały 5, niebieski 4, niebieski selekcyjny 5, majeranek francuski za 100 gr. 5, marchew karota duwiczka za 1 kg. — 35, nantejska 32, de Luc — 40, londyńska 32, Saint Valery 15, melony amerykańskie za 10 gr. — 1.20, berlińskie — 13, Cavallion — 2.40, Kantalupy alejańskie — 3, Kantalupy Prescott — 2.20, Kantalupy Obus 3, ogórki inspektowe za 10 gr. berlińskie 8, angielskie oraz Hampla 7, ogórki gruntowe za 1 kg.: holenderskie długie 45, holenderskie półdługie 30, monasterskie, muromskie oraz niezłuskie 28, przybyszewskie 30, Excelsior wczesne za 100 gr. — 7.60, pasternak za 1 kg. — 5, pieprz turecki Cardinal za 100 gr. — 5.40, „Traba słonio wa“ za 10 gr. — 1 zł., pietruszka korzenio wa holenderska za 1 kg. — 15, cukrowa 15, naciowa kędzierzawa — 18.

KINO Dom Ludowy
ul. Przejazd 34.

Dziś! — — Dziś!
Gonjaly i niezrównany
Douglas Fairbanks
we wspaniałej epopei filmowej
p. t.

„Czarny pirat”

Ceny miejsc: W dni powszednie na wszystkie seansy, zaś w sobotę, niedzielę i święta od godz. 2 do 3 po południu I m. 75 gr. II m. 40 gr. III m. 30 gr.
W soboty, niedziele i święta od godz. 4 popoł. I m. 90 gr. II m. 50 gr. III m. 30

Rynek zbożowo-mączny w Łodzi.

ex) Cały tydzień ubiegły na rynku zbożowym przeszedł pod znakiem tendencji słabszej. Zniżkę tę zresztą zaobserwowano już pod koniec tygodnia poprzedniego, a już od początku tygodnia ubiegłego tendencję słabszą notowano w całej pełni. Szczególnie zniżkowało żyto i pszenica, inne gatunki zboża, jak owies, do piątku notowano bez zmiany, już od piątku jednak i tutaj zaczęto notować tendencję słabszą.

Pod koniec tygodnia nastąpiła zmiana sytuacji. Wszyscy producenci, którzy widząc bardzo poważną zwyżkę wszelkich gatunków zboża na giełdach zagranicznych byli pewni, że wcześniej czy później musi się to jednak odbić i na cenach tutejszych i towar sprzedawali bardzo niechętnie. Kupcy natomiast licząc się z dalszą jeszcze zniżką cen, nie chcieli akceptować nawet cen niższych i dlatego ruch w branży tej pod koniec tygodnia ubiegłego znacznie osłabł i transakcje należały tu do rzadkości.

Gwałtowna zniżka, zaobserwowana na rynku zbożowym tłumaczyć należy w pierwszym rzędzie stwierdzeniem, że od 1 maja rząd wydawniczy będzie w nieograniczonych ilościach zezwolenia i a wóóz z zagranicy.

Jeżeli chodzi o horoskopy na przyszłość, to przypuszczać należy, że w najbliższej przyszłości zboże ulegnie ponownej zniżce, w najlepszym zaś wypadku dla producentów, ceny utrzymają się w granicach dotychczasowych, tem bardziej, że i giełdy zagraniczne, do których stosują się giełdy krajowe, ostatnio już poważniejszych zmian w cenach nie notują i obowiązuje tam tendencja mniej więcej stała.

Z Y T O.

Na rynku żyta na początku tygodnia ubiegłego notowano za 100 kg. loco stacja załadowania cenę złotych 61.00. Pod koniec tygodnia cena znacznie spadła i producenci żądali już zł. 58.00 za 100 kg. ceny tej jednak kupcy nie akceptowali domagając się większej jeszcze zniżki.

Zauważyć należy, iż obecnie notowane jest na rynku zbożowym zjawisko, które dotychczas należało do rzadkości, a mianowicie to, iż cena żyta i pszenicy zrównała się prawie całkowicie, kiedy dotychczas między ceną żyta a pszenicy zachodziła różnica dochodząca do kilku złotych. Zmianę zresztą nie zaobserwowano tego zrównania się cen na rynkach zagranicznych, gdzie w dalszym ciągu istnieje dość poważna różnica między ceną żyta a ceną pszenicy.

PSZENICA.

Na rynku pszenicy podaż w ciągu tygodnia ubiegłego była średnia, zapotrzebowanie jednak w związku z niechętnym akceptowaniem cen przez odbiorców, było minimalne. Na początku tygodnia ubiegłego można było jeszcze sprzedać pszenicę po złotych 63.00 za 100 kg. loco stacja załadowania, pod koniec jednak tygodnia cena spadła do złotych 58.00.

OWIES.

Sytuacja ogólna na rynku owsa kształtowała się naogół bez większych zmian. I w tej branży odbiorcy licząc na dalszą zniżkę cen kupowali towar bardzo niechętnie. Za towar pierwszego gatunku płacono mniej więcej złotych 50.00 za 100 kg. loco stacja załadowania.

JECZMIEN ZWYKŁY.

Producenci żądali za jęczmień zwykły od złotych 51.00 do 52.00 za 100 kg. loco stacja załadowania, jednakże zupełnie bez odbiorców, młt bowiem ceny takiej nie chciał akceptować. Pod koniec tygodnia i w tym dziale podaż niegła poważnemu zmniejszeniu.

Jeżeli chodzi o otręby zarówno żytnie, jak i pszenne, to tutaj większych zmian nie notowano i za otręby żytnie żądano od złotych 37.00 do 38.00 za 100 kg. loco stacja załadowania, otręby zaś pszenne kształtowały się w cenie od złotych 35.00 do 36.00.

W branży mącznej nastąpiło obecnie już pewne ustabilizowanie się cen. Zarówno podaż, jak i popyt notowano tutaj dostatecznie. Mąka żytnia kształtowała się w cenie złotych 81.00 za 100 kg. loco Łódź, mąka zaś pszena zł. 85.50.

Adhal.

Z GIELDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdy łódzkiej zawarto następujące transakcje: Dolar 8,90. Tendencja dla akcyjności mocniejsza. W poszukiwaniu akcje elektryfikacyjne. (ah)

GIELDA WARSZAWSKA.
Warszawa, 1 maja (Pat.)
Notowania oficjalne.

Gotówka:
Dolary 8,88% — 8,90% — 8,86%
Czeki:

Londyn 43.4915, 43,48 i pół
N. York 8,90
Paryż 35,10
Praga 26,41 i pół
Szwajcarya 171,77
Wiedeń 125,43
Sztokholm 239,20

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE.

Dolarówka 74.—, 74,25
Pożyczka dolarowa 85,50
Pożyczka kolejowa 104.—
5-proc. pożyczka konwersyjna 67.—
5-proc. pożyczka konw. kol. 62.—
8-proc. listy zastawne B-ku Gosp. Kr. 94.—
8-proc. listy zastawne Banku Rolnego 94.—
4 i pół proc. listy zastawne ziemskie zł. 55.—, 54,85
5-proc. listy zastawne m. Warszawy zł. 77,25
5-proc. listy zastawne m. Warszawy zł. 60.—
8-proc. listy zastawne m. Łodzi 71,25, 71.—

AKCJE.

Notowano w złotych.
Bank Dyskontowy 130.—
Bank Polski 160,50, 161,75
Bank Zachodni 36.—
Bank Zarobkowy 90,50
Siła i Światło 123.—, 125.—
Częstocice 66.—
Cukier 78.—
Wysoka 154,50
Węgiel 95,25
Nobel 38,25
Cegielski 50.—
Lamp 43,50
Modrzejów 50,50, 50,25
Parowozy 43,50, 44,50
Pocisk 12,75, 12,50
Starachowice 66,75, 65,50, 65,75

Ceny na targach łódzkich.

W dniu wczorajszym ceny artykułów spożywczych na rynkach łódzkich kształtowały się następująco:

Nabiał: klg. masła śmietankowego od 7 do 7 i pół zł.; kilogram masła oseklowego 5,80 do 6,30; klg. masła solonego do smażenia 5,50 do 5,80; mendel jaj koszykowych od 2,10 do 2 i pół zł.; mendel jaj skrzykowych 2 zł. do 2,25; klg. sera 1,20 do 1 i pół zł.; klg. twarogu od 90 gr. do 1,20; ltr śmietany słodkiej 1,90 do 2,40; ltr śmietany kwaśnej (zbiernej) 2 i pół zł.; ltr mleka słodkiego 40 do 45 groszy.

Drób: kura od 5 — 7 do 9 zł.; kurczaki od 3,50 do 4,50; kaczka 5 do 8 zł.; geś 10 — 14 zł.; indyk 15 do 20 złotych.

Ziemniaki: klg. ziemniaków 15 do 18 groszy, klg. buraków 18 do 23 groszy, klg. marchwi 22 do 25 gr., ziemniaki w hurcie (cena za 100 klg. korzec) ziemniaki od 14 do 15 i pół zł., buraki 15 do 19 zł., marchew od 18 do 22 zł.

Ogrodnictwo: klg. grochu od 80 groszy do 1 i pół zł., klg. fasoli 80 do 1,20; klg. bobu 75 do 90 gr.; główka kapusty zwykłej 40 do 75 gr.; główka kapusty włoskiej od 60 gr. do 1 zł., klg. cebuli od 60 do 80 gr., pecek sałaty od 30 do 40 gr., pecek rzodkiewek 20 do 25 gr., pecek włoszczyzny od 15 do 20 groszy.

Ogórki inspektowe sprzedawano w cenie od 2 i pół do 5 złotych.

Owoce: klg. jabłek kompotowych 2 do 2 i pół zł.; klg. jabłek do jedzenia od 3 do 4 zł.; klg. suszonych grzybów od 18 do 22 zł.; sznureczek suszonych grzybów sprzedawano w cenie 2 do 3 zł.

Ruch na rynkach duży.

**Szwajnia
T-wa Ochrony Kobiet
Łódź, Piotrkowska 104-9**

**Szyje bielizną
męską, damską, dziecięcą i pościelową, oraz
koldry i abażury.
Dzierganie dziurek,
kryte szyje, meratki, aturki, haft,
spaczenie i plisowania.
Pierze i puch
i pościel na zamówienie.**
Ceny przystępne.

Co dziś usłyszymy z głosnicy radio-aparatu?

Program warszawskiej stacji nadawczej.

Środa, 2-go maja.

Warszawa, 1111 m. — 12.00 Sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny, hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie oraz nad program; 15.00 Komunikaty: meteorologiczny, gospodarczy, samorządowy oraz nad program; 15.20 Przerwa; 15.30 Odczyt z cyklu wykładów dla maturzystów szkół średnich p. t. „Powstanie styczniowe” wygłosi prof. Henryk Mościcki; 16.00 Odczyt p. t. „Szkołnictwo zawodowe w Stanach Zjednoczonych A. P.”, wygłosi prof. Józef Mikulowski - Pomorski; 16.25 Nad program i komunikaty; 16.40 „Skrzynka pocztowa”, korespondencje bieżąca o-mówi dr. Marian Stępowski; 17.05 Przerwa; 17.20 Odczyt p. t. „Szczepmy ospe” wygłosi dr. Babeczki; 17.45 Audycja dla dzieci. Transmisja z Krakowa; 18.15 Transmisja z Wina „Kwadrans akademicki”; 18.55 Przerwa; 19.05 Komunikat rolniczy; 19.15 Rozmaitości; 19.35 Odczyt p. t. „Z biegiem polskich rzek — na Przypeci”, wygłosi dr. Regina Danysz-Pleszarowa; 20.15 Koncert wieczorny transmisji z Krakowa; 22.00, 22.05 i 22.20 Komunikaty.

Wiedeń, 517,2 m. — 16.00 Koncert popołudniowy. Muzyka lekka; 19.30 Transmisja z opery miejskiej: „Bal maskowy” opera w 5 aktach Verdiego. Następnie muzyka lekka.

TEATR MIEJSKI

Poemat dramatyczny „Don Juan Tenorio” Zerilli z udziałem Józefa Węgrzyna grany będzie dziś, w piątek i w sobotę. Na wszystkie te przedstawienia kasa zamawiań sprzedaje bilety.

Dalsze występy Józefa Węgrzyna zależne są od tego, czy znakomity artysta nie będzie przewidziany w repertuarze Teatru Narodowego w Warszawie.

PREMJERA „ZEMSTY” FREDRY.

Jutrzejsze uroczyste przedstawienie niegranego od lat ośmiu arcydzieła fredrowskiego, poprzedzone będzie recytacją mało znanego wiersza Stanisława Wyspiańskiego p. t. „Zgoda, zgoda, a Bóg wtedy rękę poda”, napisanego przez twórcę „Wesela” jako prolog do „Zemsty” i specjalnie związanego z dniem obchodu Konstytucji 3-go Maja. Wygłosi ten wiersz p. Lucjan Krzemieński.

TEATR KAMERALNY

gra dziś, w piątek i do niedzieli wieczorem włączenie arcyzabawną komedję Stefana Kiedrzyńskiego „Powrót do grzechu”.

Jutro wieczorem oraz w niedzielę o godz. 5 po południu po cenach niższych niż jeszcze i ostatni „Mecenas Bolbec i jego małż”.

TEATR POPULARNY.

Dziś o godz. 8.20 wieczorem powtórzenie wspomnianego dramatu historycznego St. Kozłowskiego „Kazimierz Włoki i Esterka”, który na wczorajszej premierze wzbudził zachwyt doskonałą grą artystów jak również wspaniałymi dekoracjami art. mal. W. Makojnika. Bilety wcześniej na cały tydzień nabywać można w kasie.

TEATR POPULARNY W SALI GEYERA

W czwartek, dnia 3 maja, o godzinie 8.20 wieczorem tylko jeden wieczór dany będzie melodramat w 3 aktach St. Wiecheckiego „Porucznik I-go pułku” z p. Urbańskim w roli tytułowej.

W sobotę wieczorem operetka w 3-ach aktach „Wesola wdówka”. Bilety na wszystkie przedstawienia już do nabycia w kasie teatru.

TEATR LIT.-ARTYSTYCZNY „GONG”.

Dziś i codziennie rewia p. t. „Naersze wiosna”. Publiczność codziennie gorąco oklaskuje wykonawców.

Dziś dwa przedstawienia: o godz. 7.45 i 10-ej wieczorem.

KOMUNIKATY

Sybiracy! Celem gromadnego wzięcia udziału w zjeździe walnym członków h. w „Wzrostu” w Warszawie w czerwcu b. r. i utworzeniem związku ogólnopolskiego, zapraszamy się do „Związku Sybiraków” w Katowicach.

O treści statutu informuje Ignacy Morawski — Łódź, ul. Nowo-Zarzewska 46.

KURIER SPORTOWY.

WIELKIE ZAWODY TOWARZYSKIE W SIATKÓWKĘ, KOSZYKÓWKĘ I NARODÓWKĘ NA BOISKU GIMN. IM. PIŁSUDSKIEGO.

Kolo sportowe uczniów gimn. im. J. Piłsudskiego, które w bieżącym roku szkolnym wykazało się największą ruchliwością urządza w środę 2 maja b. r. o godz. 4 po poł. na boisku własnym wielkie zawody towarzyskie w siatkówkę, koszykówkę i narodówkę. Udział najsilniejszych zespołów w imprezie tej daje rekolekcje, że będzie ona należała do bardzo ciekawych: jeśli dodamy, że podczas zawodów przegrywać będzie orkiestra gimn. im. Piłsudskiego, to możemy mieć pewność, że młodzież znajdzie tam naprawdę miłą i zdrową rozrywkę. Poniżej podajemy drużyny, które będą walczyły ze sobą w niniejszej imprezie:

- Siatkówka żeńska:**
1) P. S. P. A. — Sem. Naucz.
2) „Sobolewska” — „Szczaniecka” (!)
Siatkówka męska.
3) „Oświata” — „Piłsudski” (!)
Narodówka:
4) gimn. Społeczne — „Piłsudski” (!)
Koszykówka:
5) „Zimowski” — „Piłsudski”

Jak widzimy we wszvstkich konkurencjach walczą ze sobą najsilniejsze zespoły, gdyż i w narodówkę grają zeszlorzoni finaliści o mistrzostwo Łodzi. A więc w środę 2 maja o godz. 4 na boisku gimn. im. J. Piłsudskiego!!!

K. B—skl.

ZA TRZY TYGODNIE IX OLIMPIADA.

W dniu 17 maja rozpoczynają się igrzyska IX olimpiady hokejowym turniejem na trawie. Do turnieju zgłosiło się 10 narodów, które podzielono na dwie grupy, a mianowicie: I grupa: Francja, Indie, Danja, Szwajcarya, Austria, II grupa: Niemcy, Holandia, Hiszpanja, Czechosłowacja i Belgja.

Wyniki ostatnich wyścigów kolarskich Ł. T. K.

Słaba forma zawodników.

W dniu 29 kwietnia r. b. odbyły się na trasie Krzywice—Strzyków międzyklubowe wyścigi kolarskie, zorganizowane przez Komisję Sportową Łódzkiego Towarzystwa Kolarskiego, pod kierunkiem kapitanów Binka i Karpińskiego. W wyścigach brało udział 25 zawodników, a wyniki poszczególnych biegów przedstawiają się następująco:

1) Bieg „Otwarcia” — dystans 15 km., udział 13 zawodników. Pierwsze miejsce zdobył Bernard Alfred (Szturm) w czasie 31 m. 54 i 1/2 sek., 2 — Rati Aleksander (Sekcja Kol. przy Stow. Majstrów), 3 — Kołodziejek Alfred (Union), 4 — Rafajczyk Henryk (Szturm).

2) Bieg „Główny” — dystans 25 km., udział 5 zawodników, 1 — Reul Alfred (ŁKS.), 2 — Patzer Paweł (miestowarzystwo), 3 — Koprowski Bolesław (Resursa), czas 54 m. 26 i 1/2 sek.

3) Bieg „Turystyczny” — dystans 15 km., udział 7 zawodników, 1 — Grenting Maks (Radogoski Klub Sportowy) w czasie 38 m. 30 i 1/2 sek., 2 — Jabłoński Stanisław (miestowarzystwo), 3 — Woźniak Ludomir (Unja).

Reasumując pod względem sportowem osiągnięte wyniki, można je uznać jak na początek sezonu za zadawalniające, a względnie stosunkowo udział zawodników w biegu „Głównym” — tłumaczyć należy tem, iż poważniejsi kolarze nie posiadają jeszcze dostatecznego treningu i sam widok na startcie doskonałego Reula, który jest dzisiaj bezsprzecznie najlepszym w Łodzi średnio-dystansowcem, zniechęca naszych „asów” szosowych do przedwczesnej rywalizacji.

SZERMIERCZE MISTRZOSTWA ARMJI

Dowiadujemy się, że w dniach 18, 19 i 20 maja w Krakowie odbędą się doroczne zawody szermiercze o mistrzostwo Wojsk Polskich. Zawody odbywać się będą w dwóch grupach: podoficerskiej i oficerskiej, przy czem zwycięzca zostanie ten, który zdobędzie największą ilość punktów w dwóch broniach: szablę i szpadę.

NASI TENISIŚCI W HOLANDJI I FRANCJI.

Polscy tenisiści startować będą w międzynarodowych tenisowych mistrzostwach Francji (21. 5. — 3. 6.) oraz w międzynarodowych mistrzostwach Holandji (7. — 17. 6.). Zawody w Hadze odbędą się wzamian za odwolany turniej olimpijski w Amsterdamie.

Na wszechstronne żądanie skanowanej Publiczności pozostał jeszcze tylko krótki czas w Łodzi.
Z poważaniem

M-le INORCZAFJA
Jasnowlidząca

Łódź, 6-go Sierpnia Nr. 14, w podwórzu na prawo, I wejście, 1 piętro. Godziny przyjęć od 11—1 i od 3—9 godz.

Podróżniacych

do sprzedaży mucholapek, torebek szczęścia i herbaty poszukuje na wysoka prowizję Wytwórnia „WAFI”, Bydgoszcz, ul. Fredry 7.

„POWITANIE WIOSNY” W K. S. „ORKAN”.

Dnia 2 b. m. w sali Towarzystwa Gimnastycznego „Aurora” przy ul. Kopernika 70 o godz. 9-ej wiecz. K. S. „Orkan” urządza dla swych członków i sympatyków zabawę na sali i w ogrodzie pod nazwą „Powitanie wiosny”.

SKRA (WARSZAWA) — WIDZEW 2:2 (1:1).

Rozegrane w dniu wczorajszym zawody w piłkę nożną pomiędzy Skrą (Warszawa) a R. T. S. Widzew na boisku przy ul. Wodnej przyniosły zasłużony wynik remisowy 2:2 (1:0).

Mecz rozegrano z okazji święta socjalistycznego. Gra ładna z techniczną przewagą drużyny warszawskiej. Szczegółowe sprawozdanie podamy w jutrzejszym „Echu Wieczornem”.

K.

Kto ma 3 lub 4 pokoje z kuchnią do odstąpienia

niech złoży ofertę w administracji „Kurjera Łódzkiego” pod „Kto ma?”

UWAGA.

Dla chcących dobrze ulokować swój kapitał tworzy się w Łodzi spółka cukielnicza, połączona z dużą piekarnią mechaniczną, na wóś sędzioczonych rzemieślników. Posiada już 3 odpowiednie pierwszorzędne lokale w centrum miasta. Osoby zainteresowane mogą się zgłosić z odpowiednim kapitałem do Biura „Fortuna” Łódź, Karola 18, tel. 62—10, celem udzielenia wszelkich informacji.

Dr. med. S. Skusiewicz
ul. Andrzeja 11
Tel. 37—43.
Choroby skórne i weneryczne.

Godziny przyjęć 9 — 11 g. rano i 5 1/2 — 7 1/2 po poł. Pante 5—6 po poł.

Dr. Heller

ul. Nawrot 2
Choroby skórne i weneryczne.
Przyjmuje do 10 r. 1—2 i 4—8.
Panie od 4—5.
Dla niezamożnych Ceny lecznic.

SAMOCHOBY ALFA-ROMEO

luksus - wykwin - szybkość. Ceny przystępne.

Gen. Reprezentacja na Polskę i W. M. Gdańsk:

T. SKOLIMOWSKI i Dr. T. SULIMIRSKI

Lwów, ul. Romanowicza 1. Tel. 48-06

Subzastępstwo na Województwo Łódzkie do oddania.

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Przemysłu Baw. „LUDWIK GEYER” w Łodzi

niniejszem zaprasza pp. akcjonariuszy na **Zwyczajne Walne Zgromadzenie,**

odbyć się mające dnia 31 maja r. b. o godz. 4-ej po poł. w siedzibie Spółki Akcyjnej w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 282.

Porządek obrad obejmuje:

- 1) Wybór przewodniczącego,
- 2) Odczytanie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1927 r.
- 3) Przejrzenie i zatwierdzenie bilansu na 31-go grudnia 1927 r. i rachunku zysków i strat za 1927 r.
- 4) Podział zysku.
- 5) Przejrzenie i zatwierdzenie etatu wydatków na 1928 r.
- 6) Wybór 2-ch członków Zarządu i 1 zastępcy na miejsce ustępujących podług statutu.
- 7) Wybór członków Komisji Rewizyjnej.
- 8) Wnioski akcjonariuszy.

Prawo głosu na Walnem Zgromadzeniu mają ci akcjonariusze, którzy złożyli swoje akcje, kwity tymczasowe, lub wzięli za nie kwity depozytowe lub zastawnicze instytucji bankowych w biurze Spółki Akcyjnej w Łodzi, ul. Piotrkowska Nr. 282, najpóźniej na 7 dni przed Walnem Zgromadzeniem.

Zarząd zawiadamia jednocześnie, iż w razie, gdyby Walne Zgromadzenie w powyższym terminie nie było prawomocne, zwołuje się niniejszem drugie Zgromadzenie w myśl art. 54 Ustawy na dzień 14 czerwca r. b. do tegoż lokalu o godz. 4-ej popołudniu z tym samym porządkiem obrad.

Wnioski i pełnomocnictwa należy przesyłać Zarządowi Spółki Akcyjnej nie później jak 7 dni przed Walnem Zgromadzeniem.

Centralna lecznica zębów

86 Piotrkowska 86. Tel. 38-27.

:: Plombowanie i wprawianie zębów ::

Ceny podług taksy.

Porada bezpłatnie.

Potrzebne od zaraz

Zdolne manikurzystki

Zakład Fryzjerski

BITTNER

Andrzeja 15.

Stanowisko

samodzielnego kierownika administracyjnego

jest do objęcia.

Reflektuje się na siłę młodszą o dużej kulturalnej ruchliwości i inicjatywie oraz dużej inteligencji.

Oferty z życiorysem do administracji pod „Propaganda”.

Zakłady Ogrodnicze „Marysin”

w Rudzie-Pab., Szkolna Nr. 7 przyst. „Stenkwiczkowa”

Posiadają wielki zapas róż krzaczastych, po bardzo niskiej cenie, oraz pelargonie w dużym wyborze, begonje semp., flance goździków szabat, flance pomidorów, kalafiorów, kapusty i wiele innych rzeczy. Wszystkie sadzonki z nasion oryginalnych. Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Doktor H. Wołkowyski

Zachodnia 57. Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Leczenie lampą kwarcową. Przyjmuje od godz. 1-2 i 4-8 w niedz. i święta 11-1. Dla pań od 4-5. oddzielna poczekalnia.

Dr.

P. BRAUN

Poludniowa 23. Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopielowych. Leczenie światłem (Lampa kwarcowa) Przyjmuje 9 do 11 od 5-8 wiecz.

Dr.

J. Weinberg

choroby wewnętrzne. Spec. płuca i serca. Naświetl. lampą kwarcową od 3-5 i 8-9 w. Cegielniana 47. Tel. 26-02.

DR. MED.

SOMMER

ul. 6 Sierpnia (Benedykta) 16. Chor. skórne, weneryczne, moczopielowe, dróg mocz. i Robles. Od 9-12 i 6-8 dla pań od 5-5 w niedz. i święta od 10-12 w.

Dr. med.

H. Lubicz Rapoport

ul. Pr. Narutowicza 2 (Działna) Tel. 44-10. Działalność. Poleca Leon Rubaszkin Kilińskiego 44.

Na wypłatę Błaże towarów. Purpus. Materacowe. Obrusy. Ręczniki. Koldry. Kapy. Chusteczki. Seiereczki. Zefiry. Chodniki. Odpinki poleca Leon Rubaszkin, Kilińskiego 44.

Na dogodnych warunkach! Rowery znanych dobrych marek angielskich i niemieckich oraz części najtańszej i nadszłego dnia w firmie „DOBROPOL” Łódź, Piotrkowska nr. 73, w podwórzu. Przyjmujemy wszelkie reparacje oraz lakierowanie.

Dr.

Sołowiejczyk

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Piotrkowska 99. — Tel. 44-92. — Przyjmuje od 11-4 po poł. i od 8-9 w. W niedz. i święta od 9-2 po poł.

SZKŁO OKIENNE

ornamentowe, surowe oraz szklenie budowli — po cenach niżej konkurencyjnych —

J. Olejniczak, Główna Nr. 14.

UWAGA: Szkło inspektowe w wielkim wyborze.

SZKŁO OKIENNE

ornamentowe, surowe, kryształowe, belgijskie i czeskie. Szklenie okien wystawowych do największych rozmiarów, oraz budowli **JAN CANDRYK, Piotrkowska 255** i ul. Główna Nr. 11, tel. 59-03.

Duży obszerny lokal handlowy

w centrum miasta, nadający się dla każdego interesu, jest od zaraz do odstąpienia. Oterty sub „R. S. 15” do adm. nin. pisma.

Ogłoszenia drobne.

po 10 groszy za wyraz. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie 50 gr.

Wzrost i uchochowanie

Opierając się na doświadczenia, że ma duży wybór dobrych i modnych materiałów męskich i damskich i fabryk: Leonharda, Bielskich i innych. Piotrkowska Nr. 152, tel. 44-44.

Wille murowana — bardzo ładna siedem ubikacji mieszkalnych i łazienka, ogród dekoracyjny i owocowy, wyborowe cenne gatunki drzew, budynki gospodarcze, pralnia, stajnia, obora i stodoła, dogódna komunikacja z Łodzią tramwajowa i kolejowa sprzedam okazynie za 4000 dolarów. — Osokół ul. Cegielniana 14. Łódź.

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Wynajmowany nautyczny cel udziela lekcji przysposobienia do egzaminów z łaciny i bez. Ceny dostępcze dla każdego. — Postępy szybko. — Piotrkowska 71 m.1. lewa oficyna. I-sse piętro. 3078

Poszukiwane.

Inteligentna panienka poprzednio pracująca w prasie poszukuje posady kasyerki. Może złożyć kaucję. Łaska we oferty do „Kurjera Łódzkiego” dla „Warszawianki”. — 3065

Inwalida wojenny poszukuje pracy na parę godzin dziennie. — Oferty do „Kurjera Łódzkiego” sub „Inwalida”. — 7456

Lokale i mieszkania. Przyjmę inteligentną osobę na mieszkanie. Ul. Kilińskiego Nr. 83, m. 2. — 7456

Poszukuję umeblowanego pokoju pomiędzy ul. Narutowicza, Placem Wolności i Brzeską. — Wiadomość Plac Wolności 9, Rubinstein. 3069

Pokoje umeblowane zaraz do wynajęcia dla solidnej osoby. Stenkwiczkowa 40, m. 7.

Letnie mieszkania. Marwa Nad pełnym morzem. — Las sosnowy. Piękna plaża. — Pensjonat Opatczewskiej Tan-dawał. Zgłoszenia i informacje. Helena Opatczewska, Grodzisk Pozostały.

Wynajęcie mieszkania w Józefówku. Przy Zgierskim Dojazd tramwajowy. Wiadomość: Łódź, ul. Pomorska Nr. 22. Hartman.

Do wynajęcia LETNIE mieszkania w Józefówku. Przy Zgierskim Dojazd tramwajowy. Wiadomość: Łódź, ul. Pomorska Nr. 22. Hartman.

Pokoje z całodziennym utrzymaniem, życie zdrowe, smaczne — las — kapel. Wiadomość: Wólczańska 62, m. 3 — od godz. 4-6.

Dr. med. Niewiański. Stenkwiczkowa 34. Tel. 59-40. Choroby skórne i weneryczne. Naświetlanie lampą kwarcową. Przyjmuje od 5 do 9 po południu.

DR. MED. EKKERT. Kilińskiego 143 i przy Główna. Choroby weneryczne, skórne i dróg moczowych przyjmuję od godz. 12-1 i od godz. 5/2-8.

DR. MED. Zeligsonowa. 6 Sierpnia 1. róg Piotrkowskiej i Aluszerja, choroby kobiece, weneryczne (wyczenie u kobiet), porady dla kobiet oileżnych 11.30-1.30 i 3-5 niedz. i święta 3-5 Inne godziny po porozumieniu. Tel. 48-62.

DR. MED. Zeligsonowa. 6 Sierpnia 1. róg Piotrkowskiej i Aluszerja, choroby kobiece, weneryczne (wyczenie u kobiet), porady dla kobiet oileżnych 11.30-1.30 i 3-5 niedz. i święta 3-5 Inne godziny po porozumieniu. Tel. 48-62.

DR. MED. Zeligsonowa. 6 Sierpnia 1. róg Piotrkowskiej i Aluszerja, choroby kobiece, weneryczne (wyczenie u kobiet), porady dla kobiet oileżnych 11.30-1.30 i 3-5 niedz. i święta 3-5 Inne godziny po porozumieniu. Tel. 48-62.

DR. MED. Zeligsonowa. 6 Sierpnia 1. róg Piotrkowskiej i Aluszerja, choroby kobiece, weneryczne (wyczenie u kobiet), porady dla kobiet oileżnych 11.30-1.30 i 3-5 niedz. i święta 3-5 Inne godziny po porozumieniu. Tel. 48-62.

DR. MED. Zeligsonowa. 6 Sierpnia 1. róg Piotrkowskiej i Aluszerja, choroby kobiece, weneryczne (wyczenie u kobiet), porady dla kobiet oileżnych 11.30-1.30 i 3-5 niedz. i święta 3-5 Inne godziny po porozumieniu. Tel. 48-62.

DR. MED. Zeligsonowa. 6 Sierpnia 1. róg Piotrkowskiej i Aluszerja, choroby kobiece, weneryczne (wyczenie u kobiet), porady dla kobiet oileżnych 11.30-1.30 i 3-5 niedz. i święta 3-5 Inne godziny po porozumieniu. Tel. 48-62.

DR. MED. Zeligsonowa. 6 Sierpnia 1. róg Piotrkowskiej i Aluszerja, choroby kobiece, weneryczne (wyczenie u kobiet), porady dla kobiet oileżnych 11.30-1.30 i 3-5 niedz. i święta 3-5 Inne godziny po porozumieniu. Tel. 48-62.